

SLOVENSKI Jadranc

KOPER, NEDELJA 1. JANUARJA 1956

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

LETO V. ŠT. 1

Za večje uspehe v prihodnjem letu

Navada je, da se ob izteku starega leta ozremo na prehajeno pot z vsemi uspehi in težavami v tem obdobju, hkrati pa da usmerimo svoj pogled v nastopajoče leto, ki naj nam ob skupnih naporih prinese več sonca in zadovoljstva.

V državnem merilu — od tega v mnogočem zavisi tudi splošno stanje v našem okraju — je bilo v preteklem letu postavljenih dokaj



novih temeljnih katnov za dvig vlagostanja našemu delovnemu človeku. Ceprav že daje naša bazična industrija bogate plodove, smo bili ob koncu leta spriči znanih težav priča posebni skrbi najvišjega državnega in političnega vodstva glede tega, da se odstranijo in premagajo nujno nastala nesporazmerja v naši ekonomiki.

Zaradi omenjenih nujno nastalih neskladnosti med spremnjanjem strukture prebivalstva pri nas na eni, in med proizvodnjo potrošnih dobrin na drugi strani, so za bodočo pripravljeni ukrepi, ki naj to stanje postopoma, toda v osnovi izboljšajo. Ce temu dodamo še predvideno pospeševanje industrije potrošnih dobrin, mene za tesnejsjo povezavo kmečkega pridelovalca z ostalimi delovnimi ljudmi pri nas; če v industriji in kmetijstvu storimo vse za plodnejše izkorisčanje proizvodnih kapacet, seveda tudi produktivnosti dela, tedaj zanesljivo lahko računamo na to, da nam bo že leto 1956 znanilek svetlejših dni v naslednjih letih.

Sedaj, ko imamo vse pogoje za to (naše Slovensko Primorje ima še prav posebej lepe možnosti za nadaljnji razvoj!), je slednji naš državljan pred vso našo družbo dolžan, da v skladu z navodili našega političnega vodstva s svojimi maksimalnimi osebnimi naporji, ve-

stnostjo in poštenostjo pomaga ustvarjati boljše splošne živiljenjske pogoje. Nastopil je namreč čas, ko postaja za vsakega posameznika bolj važno ko kdajkoli prej, da gleda na svoje osebne koristi samo skozi prizmo koristi družbe! Ce bomo v ogromni večini v tem smislu prihodnje leto opravljali vsak na svojem mestu svoje dolžnosti pozitivno in pošteno, tedaj ni skrbi za to, da ne bi z druženimi močmi porinili voz splošnega standarda znatno naprej. Naj bo prihodnje leto neprjetno samo za tiste posameznike, ki bi s svojim družbeno

škodljivim zadržanjem vlekli ta voz nazaj!

V času, ko ob vidnih sadovih obče borbe za mirno sožitje med narodi prvi pobornik takšne blagodejne svetovne politike, predsednik republike tovariš Tito, našo stavbo mednarodnega sodelovanja osebno in z vsem uspehom gradi tudi pri afriških narodih, se še z včejim zaupanjem v bodočnost lahko povsem posvetimo mirni graditvi socialistične Jugoslavije, ki uživa vse večji ugled v svetu.

Z željo, da naj vsakdo doprinaša čimvečji delež k naši skupni graditvi čestitam vsem prebivalcem koprskega okraja zdravo, zadovoljno in uspehov polno Novo leto 1956!

Albin Duje

OBCINSKI KONFERENCI ZKS

Utrjevanje družbenega upravljanja prva naloga komunistov

Prav tako močna udeležba (nad 65 delegatov) je bila

v Ilirske Bistrici

Konference sta se udeležila v imenu Okrajnega komiteja ZKS v Koprnu sekretar Albert Jakopič — Kajtimir in Martin Greif — Rudi. Poročilo o splošnem položaju v občini, o delu komunistov bistriške občine je podal sekretar občinskega komiteja ZKS Anton Dovgan. Organizacijsko poročilo je podal Alojz Celigoj.

Tako v poročilu kot pozneje v razpravi je bilo veliko govora o političnem položaju na terenu. Znano je, da je ilirsobistriško področje predel koprskega okraja, ki je najbolj pod vplivom klerikalne propagande. Temu, in pa precejšnji gospodarski pasivnosti je pripisati tudi to, da so še lani imeli s tega področja nekaj povegov čez mejo. Nemajhen vzrok temu je seveda tudi dejstvo, da imajo ljudje s tega področja v Trstu in drugod mnogo sorodnikov in prijateljev, ki jih stalno vabijo tja

— čeprav se potem tisti, ki jim naselijo, povečani razčesarani vračajo domov, ko so poizkusili bedo in prosaško življenje tamkaj, kjer tujec ne more dobiti dela in zapoplitve.

V obširni razpravi so delegati govorili zlasti o vlogi komunistov v naši politični in gospodarski dejavnosti. Poudarili so zlasti veliko potrebo ideološkega dela med članimi, ker so ti s celotnim razvojem naše družbe vse premašili spoznani.

Sekretar OK ZKS Albert Jakopič — Kajtimir je v obširni razpravi obdelal vprašanje delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja ter naloge komunistov v tej zvezi, kar je bilo v poročilu premašalo naščitano. Govoril je o liku komunista kot borca za urešnictve naših načrtov in nalog na vseh področjih družbenega življenja.

Na zaključku konference so sprejeli nekaj sklepov glede na obravnavano problematiko ter izvolili nov občinski komite ZKS. Za sekretarja komiteja je bil ponovno izvoljen Anton Dovgan.

o-a

Z ZADNJE LETOŠNJE SEJE OLO KOPER

Za učinkovitejšo kontrolo

Obširni dnevnih red četrte seje Okrajnega ljudskega odbora, ki je bila v torek 27. decembra in ki jo je v odsotnosti predsednika vodil podpredsednik Franc Klobočar, je pač posledica, da gre leto v kraju in kmalu bomo lahko pregledali uspehe in neuspehe letosnjega dela in prizadevanj.

V začetku je poročal o delu Okrožnega sodišča v Gorici Boris Sartori. Ko je našteval kazniva dejanja, je dal na prvo mesto prometna kazniva dejanja. Teh prekrškov je v zadnjem času vedno več in prihajamo tako že na prvo mesto v republiki. Vzrok za te prekrške je v glavnem alkohol. Na drugo mesto je postavil kriminal v gospodarstvu in kazniva dejanja zoper uradno dolžnost. Značilno je, da se pri teh prekrških storilci žele skoraj vedno pokazati kot pošteni, silno marljivi in prizadveni delavci, ki pa pri svojem delu vendar načravijo zmešnjavo, skoraj vedno se

opravljajo s prezaposlenostjo. S svojim delom pa ustvarijo taki ljudje pogoje za nekontrolirano prisvajanje družbenega premoženja. Tu je tudi premalo čutiti kontrole družbene samouprave, ker pač organi delavske uprave niso samostojni in so največkrat pod vplivom vodilnih uslužbencev. Organi delavske samouprave se tudi velikokrat pregrejajo proti predpisom, ker jih ne pozna in sprejemajo nezakonite sklepe. Tako celo sami ščitijo kriminal.

Vzrok za to je tudi napako pojmovanje, češ da je tovarna nihova in da smejo delati kar hočejo, ne pa, da je tovarna družbeno premoženje. Tudi v trgovini je čutiti pomanjkanje učinkovite kontrole. Hudo je tudi v kmetijskih zadružah, kajti tam nimajo strokovno močnega kadra in so uslužbenci velikokrat prepričeni sami sebi. To vse ustvarja pogoje za malomarno poslovanje in gospodarski kriminal, ki so ga odborniki oba zborov v

razpravi o poročilu ostro obsodili. Odborniki Okrajnega ljudskega odbora so tudi zahtevali kar najbolj učinkovito kontrolo in ostre kazni za vodilno osebje v gospodarskih organizacijah, kjer pride do takih prekrškov. Obsodili so tudi razsipništvo nekaterih vodilnih uslužbencev v podjetjih glede na opredelitev obratov, pa tudi zaradi reprezentativnega fonda in raznih gostij.

V nadaljevanju so razpravljali v poročilu Sveta za zdravstvo o Centralni upravi bolnic v Kopru. Okrajni ljudski odbor se s poročilom ni strinjal. Postavlja se vprašanje družbene uprave teh ustanov. Imenovali so 9-člansko komisijo za proučitev problemov zdravstvene službe v okraju. Potrdili so predlog komisije za predpise o spremembah statuta okraja Koper in ustanovitvi Sveta za cestni promet. Cestni promet je sprito pomanjkanja ostalih prometnih zvez in pomanjkljive želje (Nadaljevanje na 4. strani)

Vsem sodelavcem, naročnikom in bralcem „Slovenskega Jadrana“

ZA NOVO LETO 1956

naše iskrene čestitke
in najboljše želje za vse dobro!

Uredništvo in uprava

Sprehod PO SVETU

Pretekli teden je bil pravzaprav skop na dogodkih. Vse kaže, da je nastopilo nekakšno zatišje po velikem dogodku, ki je bil tri mesece v središču svetovnih političnih dogodkov — desetem jubilejnem zasedanju OZN. Toda prav s tem v zvezi so se začele živahne razprave, da bi že spomladni sklici izredno zasedanje Glavnega skupščine OZN. Nekatere delegacije namreč menijo, da bi bilo treba 16 novih članov »seznaniti z delom, ki ga opravlja Združenih narodov. Razen tega bi na izrednem zasedanju uredili vprašanje razširitve organov OZN in njihove izpopolnitve z novimi člani. Predvsem gre za razsireitev Varnostnega, Gospodarsko socialnega in Skrbniškega sveta ter drugih organov, komisij in agencij ZN.

Drugo vprašanje, o katerem precej govorijo, je kraj zasedanja. Na zadnjem zasedanju niso udmreč nicaesar določenega sklenili o tem vprašanju. Nekatere delegacije, zlasti latinsko ameriške s zavzemajojo na Rim, medtem ko glavni tajnik OZN Hammarskjöld nasprotiuje vsakemu predlogu, da bi bilo prihodnje zasedanje izven New Yorka. Hammarskjöld meni, da bi sklicali enajsto zasedanje v New Yorku takoj po končanih predsedniških volitvah v ZDA. Izračunal je namreč, da bi značali stroški za zasedanje v Evropi mesečno približno milijon dolarjev več kakor v New Yorku.

Glavni dogodek v Evropi so še vedno bližje volitve v Franciji. Ker je 2. januar — dan volitev — že pred vrat, so predstavniki posameznih strank takoreč dan in noč na volilnih zborovanjih, kjer si skušajo s popularizacijo svojih političnih programov pridobiti čim več glasov. Glavna borba se odvija med predsednikom vlade Faurem in voditeljem republikanske fronte Mendès-Franceom. Bivši predsednik francoske vlade Mendès-France ima na dan pa tri in še več zborovanj, svi pa kar v avtomobilu tri do štiri ure dnevno. Njegovo glavno orožje v volilni kampanji je kritika na račun vladnih

neuspehov v Severni Afriki. Predvsem zahteva izvedbo novih svobodnih volitev v Alžiru in preprečitev pošiljanja novih vojaških okrepitev v Severni Afriki. Za Alžir zahteva gospodarske in socialne reforme ter razdelitev zemlje felahom. Medtem pa se Faure hvali, da se je gospodarski položaj Francije izboljšal. Gleda Alžira sicer poudarja, da ne zadostuje samo pošiljanje vojaških okrepitev, temveč da je treba najti tudi politično rešitev, vendar vztraja na stari konceptiji, da se Francija tej pokrajini ne more odreči, niti se Alžir ne more izenčati z njo.

Medtem pa v Alžiru narašča odpornost proti francoski politiki. Trideset članov alžirske posvetovalne skupščine je namreč odstopilo, zahtevajoč od vlade, da opusti politiko »integracije Alžira v okviru Francije«. Vojaški položaj se je tako poslabšal, da ni mogoče predvideti, kdaj bodo lahko neovirano izvedli volitve. Najsrdečnejši boji med alžirskimi nacionalisti in francoskimi četami so bili na področju Kabilijske. V teh bojih so po francoskih poročilih ubili okrog 90 nacionalistov, medtem ko Francozi svojih izgub niso objavili.

Med dogodki, ki jih moramo vsekakor z veseljem pozdraviti, so prizadevanja za ureditev egiptsko-izraelskega sporja. Izraelci so namreč predlagali, naj bi se v prihodnjih dneh sestali predstavniki obeh držav na posebni konferenci, na kateri bi sklepali o miru na tem področju. Odgovor egiptskih vlad je še nisan, prav tako pa tudi niso znani pogovi, pod katerimi bi začeli Izraelci pogajanja.

Razveseljiva je tudi vest iz Daljnega vzhoda, da so predstavniki malajskega odpornega gibanja pripravljeni za pogajanja z Veliko Britanijo. To gibanje se že osem let bori proti britanskim oblastem. V svojih pogojih za premirje zahtevajo čimprejšnjo neodvisnost Malaje in zaključitev sovražnosti. Vse kaže, da bo Velika Britanija pristala na pogajanja, vprašanje pa je, če bo sprejela pogoje malajskih upornikov.

Novice s Tržaškega

V petek so bili v Rimu pri predsedniku italijanske vlade Segniju in predsedniku republike Gronchiju župani jadranskih pristanišč. Z obema visokima predstojnikoma so se župani razgovarjali vprašanju pomorskega prometa, prog in ladij. Glavni predmet razgovorov so bile pomorske proge z Dalnjim Vzhodom, ki jih je imel Trst pred vojno in še niso bile obnovljene.

Takih obiskov v Rimu so tržaški predstavniki napravili že več, pa je vse ostalo na mrtvi točki. V Trstu pravijo, da vsakokrat, ko začnejo ljudje godrnjati, letijo v Rim posamezni predstavniki ali tudi skupine. Vsakokrat se vračajo z obljubami. Tako tečejo leta, nekdaj cvetoče gospodarstvo Trsta pa propada.

Kaj vse se lahko zgodi v Trstu, mestu blestečih izložb, mestu revjev in bogatinov, jasno pove tale primer:

Zavod za ljudske hiše je do sedaj zgradil z javnim denarjem že večje število ljudskih hiš. V te hiše bi se morale vseliti delavske družine. Zgodilo pa se je, da so več teh hiš oddali premožnim družinam, ki bi lahko našle stanovanja v zasebnih hišah. Zdaj bodo znova začeli graditi delavske hiše za družine, ki jim bodo v starem delu mesta podrli hiše. Mesečna najemnina za nova stanovanja bo znašala od 25.000 do 30.000 lir.

In doberdobu na Goriškem so prejšnji teden slavnostno odprli novo dvorano prostavnega društva »Jezero«. Društveno življenje se bo sedaj lahko razmahnilo. Doberdobi so zelo delavni v prostvi in kulturni, zlasti na dramatskem polju. Imeli so več uspehljih predstavitev drama in šli celo na gostovanje na Koroško. Akademik Peter Sancin je ob tej priložnosti imel predavanje o slovanskih narodnih nošah.

Proces proti bivšem partizanom Brisko-beneškega odreda bo, kakor poročajo italijanski časopisi, spomladi — v Florenci. O tem se je na dolgo razpisal videmski »Mesaggero Veneto«, ki ga ureja bivši okupatorski funkcionar v Ljubljani. Da bo proces v Florenci in ne v Vidmu, kot so prej govorili, je po mnenju »Primorskega dnevnika« odločilo naslednje: »Znani so tudi razlogi javnega reda, pa tudi politični, zaradi katerih bodo morali »il processo« odvzeti videmskemu potrotnemu sodišču. Kot se vidi, vendarle občutijo, da so tla v Furlaniji za take provokacije proti demokratičnemu mišljenu prebivalcev le malo prevroča. Sedna oblast beži iz Vidma v Florenci pred javnim mnenjem ljudstva! Gotovo pa bodo demokratične sile v Italiji znale uveljaviti svojo voljo in bodo preprečile take in podobne izpade skritih fašističnih eksponentov.

*

V Rečanski dolini na Cemurju v Beneški Sloveniji je obratovala tovarna cementa, last podjetja »Italcement«. Pri polnem obratovanju je zaposlovala 75 delavcev, od katerih je bila polovica domačinov. Pred nekaj leti so zaprli eno peč in odustigli 25 delavcev, letos so podrli še drugo peč in vse kaže, da bodo še tretjo. Tako bo ostalo brez dela in zaslužka 35 domačinov.

In tega se jasno vidi, kako skrbi država za kraje, ki so drugače pasivni. Dan na dan beremo v časopisih, kako morajo Beneški Slovenici s trebuhom za kruhom po svetu, ker jim je rodna zemlja postala mačeha. Ko bodo, kot vse kaže, polnoma zaprli edino industrijsko podjetje v teh krajih, bo znova veliko družin prisiljenih mislit na izselitev v belgijske rudnike, kjer je največ delavcev iz Beneške Slovenije.

*

Kratek zunanjopolitični pregled

LETTO POMIRITVE

Ni lahko zajeti v kratkem pregledu vse letošnje dogodke. Preveč jih je. Ce postavimo v ospredje našo državo, naše diplomatske akcije, se nam lahko zgodi, da spregledamo dogodke svetovnega pomena. Ce pa začenemo pri svetovnih dogodkih, pa nam lahko diplomatska aktivnost Jugoslavije popolnoma zbledi.

Točno določene čete pa v našem primeru sploh ne moremo potegniti, saj je naša politična dejavnost v interesu vsega miroljubnega sveta. Naša država vodi namreč aktivno, vsakodnevno borbo za utrditev miru v svetu. Zato so naši naporji del svetovnih naporov, da se utrdi miroljubno sodelovanje.

Morda bi brez daljšega uvoda kar že sedaj na začetku prešli na same dogodke, saj s prostorom ne bo tako lahko. Prva ugotovitev, ki jo lahko zapišemo:

Na vsej zemeljski krogli ni bilo letos nobene vojne. Druga: Vzvod in Zahod sta na Zenevski konferenci ugotovila, da ni nobenih nešteviljivih in večnih vprašanj. Tretja: azijske in afriške države so na bandunški konferenci našle svoj skupni jezik. Četrta: Zahodna Nemčija je vključila v zahodni obrambeni sistem. Peta: arabski svet na severu Afrike se dokončno prebudi. Sesta: Avstrija je po desetih letih okupacije spet svobodna. Sedma: Sovjetski zvezsi se s spremembami vladne (Bulganin je zamenjal odstopivšega Malenkova) se ojača tendenca po miroljubnem sodelovanju, točno tekmovaljanju z ostalim svetom. Osmi: Združeni narodi postanejo univerzalna organizacija. Toliko o tendencah, o dogodkih samih pozneje.

Za Jugoslavijo pa lahko zapišemo tole: Naša država se je z obiskom predsednika Tita v Indiji in Burmi uveljavila kot država svetovnega pomena, manjško pa bo rekel tudi kot most med Vzhodom in Zahodom. Drugič: obiskom sovjetske vladne delegacije se ustvarijo osnove za počasno normalizacijo med našo državo in odnosov zahodnimi državami. Že julija so bili vzpostavljeni redni diplomatski odnosi z LR Kitajsko. Tretjič: Z izvolitvijo Jugoslavije v Varnostni svet Organizacije ZN se naša država afirmira pred vsem svetom. Četrtrič: Z obiskom predsednika Tita v Etiopiji in v Egiptu naveže naša država prve stike z Afriko, poglobi svoje odnose z arabskim svetom.

To bi bile najvažnejše črete, po teze in ugotovitev za to leto. Le na kratko opišimo vse dogodke tega leta. Na vsej zemeljski krogli je letos vladal relativen mir. Prvič po drugi svetovni vojni. Relativen namreč, saj so čete kitajske centralne vlade naskočile otočja Tačen in ga brez posebnega odpora iztrgale kuomintangovcem. Tudi v Centralni Ameriki ni bilo popolnoma mirno, saj je Nikaragua napadla sosedno Costarico, vendar se zaradi tega ni nihče vznemiril.

Vzvod in Zahod sta letos prvič ugotovila, da ni nobenih nešteviljivih vprašanj — vendar pa še precej nerešenih. V drugi polovici julija so se v Zenevi sestali najvišji predstavniki štirih velesil. Zenevska konferenca je napravila konec hladnih vojn. Toda v Zenevi niso rešili mnogih konkretnih vprašanj, določili so le smernice za bodoči sestanek štirih zunanjih ministrov. Do tega je prišlo ob koncu oktobra, vendar pa je tedaj tako imenovan zenevski duh že nekoliko popustil. Ta sestanek ni rodil pravih rezultatov.

Aprila 1955. je bila na Javi, v Bandungu, velika konferenca azijsko-afriških držav. Na tej konferenci so se države Afroazije afirmale kot nov, pozitiven faktor v svetovni politiki. Bandunška konferenca je mejnik v zgodovini azijskih in afriških narodov. Leto je proklamirala konec kolonializma v Afričiji, konec evropskega paternalizma nad tem svetom.

Azija se je prebudila, prebudil pa se je tudi arabski svet. V Severni Afriki se je začela vojna, odn. akcija za osvoboditev Arabov, ki žive v raznih francoskih protektoratih. Francija se je v tem letu pogodila z maroškimi nacionalisti, vendar pa je v sosednjem Al-

žiru še zelo nemirno. Tunis je v sko-arabski meji pa računi še niso poravnani. Tu skoraj ne mine dan brez mrtvih in ranjenih.

Zahodna Nemčija se je letos definitivno priključila zahodnemu obrambnemu sistemu. V novoustanovljeni Zahodnoevropski zvezi bo imela Nemčija 12 divizij. Zahodna Nemčija je vstala na svoje noge. Pred Francijo se je torej pojavit nov problem. Jeseni je kancler Adenauer obiskal Moskvo in navezel diplomatske odnose s Sovjetsko zvezo. Decembra pa se je v Posauju včina prebivalstva — 64% — odločila za priključitev Posarja Nem-

vezal Jugoslavijo z naprednimi azijskimi državami, razširil in poglobil idejo mirnega sodelovanja, idejo aktivne koeksistence. Obe državi, Jugoslavija in Indija, sta ob tej priloki objavili skupno deklaracijo, v kateri zavračata vsako sodelovanje v kateremkoli bloku pa tudi vsako misel na ustanovitev kakšnega tretjega bloka. Ista načela so bila v bistvu proklamirana tudi v skupnem burmansko-jugoslovanskem komuniketu.

Na povračku s svojega potovanja po Južni Aziji se je predsednik Tito sestal še s predsednikom egipčanske vlade generalom Naserjem. Sedaj



V Masauji, etiropskem pristanišču, se je v soboto predsednik Tito poslovil od etiopskega cesarja Haile Selasija. Po tem zgodovinskem obisku se je predsednik republike podal na pot, ki ga vodi na prijateljski obisk drugi afriški državi, v Egipt.

čiji. Toda Nemčija kot takša je še tem letu napravil lep korak naprej k osamosvojitvi. Sudan pa je pretrgal vse izveze z Anglijo, odiklonil egipčanski predlog, naj se nasloni na Kairo in proglašil svojo nezavvisnost. Sudan se bo v kratkem priključil Araški ligi. Na izrael-vedno razdeljena na dve polovici, celo dve državi.

Pač pa je Avstrija, prvič od leta 1938, zaduhala svobodno življeno. Avstrija ni več okupirana država. Toda ta dežela bo ostala nevtralna. Avstrija je klavzulo o svoji nevtralnosti vnesla celo v svojo ustavo. Položaj v Podonavju se je torej normaliziral.

V Sovjetski zvezni je prišlo do večjih sprememb v vladnem aparatu. Malenkov, dolgoletni Stalinov sekretar, je odstopil kot predsednik sovjetske vladne, na njegovo mesto pa prišel Bulganin. Hruščev je postal prvi sekretar Partije. Hruščev se zavrel na povzetku takoj visoko kot Stalin, ki je bil generalni sekretar. Sovjetska diplomacija menja sedaj definitivno svoje metode, Rusija razvija pravo »ofenzivo nasmeha«.

Koncem leta sta Bulganin in Hruščev obiskala Južno Azijo: Indijo, Burmo, Kasmir in Afganistan. Hruščev je izrabil to priložnost za napade na Zahod, vendar pa teh izpadov pozneje nihče ni več resno jemal. Sovjetska zveza ponudi tem državam svojo pomoč.

Sovjetska diplomacija poseže torek daleč čez Pamir, v Južno Azijo. Tudi v Egiptu. Po posredovanju sovjetske diplomacije je Češkoslovenska prodala Egiptu znatno kolikino svojega orožja. Na tem področju torej so se voda skalile. Pravda, ali je Egipt storil pametno, ko je naročil orodje v Zihovu, še vedno teče.

Organizacija ZN je v tem letu postala resnično univerzalna. Sredi decembra so namreč sprejeli v to organizacijo 16 novih držav. Zunaj Mongolije in Japonske pa sta zaenkrat ostali še zunaj vrat. S tem se bo ideja mirnega sodelovanja še bolj utrdila. S tem je svet napravil veliki korak naprej. To je v pravem smislu besede kvantitativna sprememba.

S tem pa še nismo pri kraju, saj nismo odslovili niti Perona ... niti se poslovili od Churchilla. Toda prostor nas že stiska ...

Preteklo leto se je torej za našo državo zaključilo s pomembnimi rezultati. Jugoslavija je razširila svoje zveze s tujino, utrdila svoj položaj v svetu kot odnose skoraj z vsemi državami na svetu, pridobilna na ugledu v Aziji in Afriki.

V Jugoslavijo se obračajo oči vsega naprednega sveta. Pri nas in od nas se uče novih oblik socializma. To so danes že znana dejstva.

M. O.

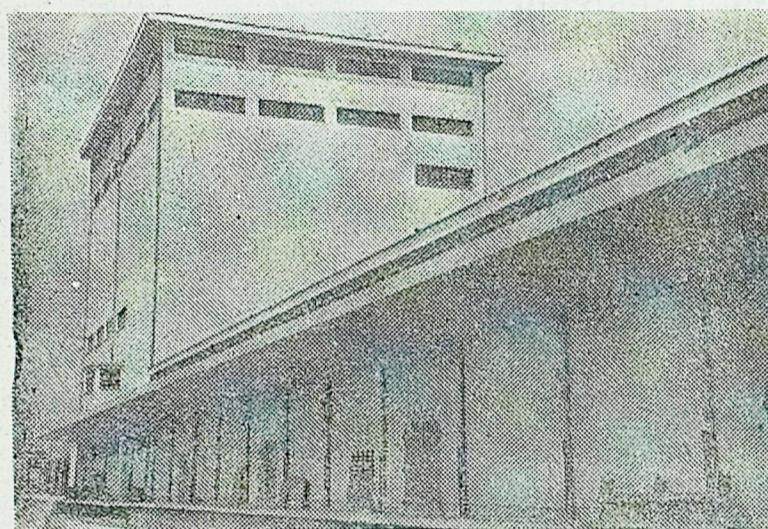
Tudi brez statističnega pregleda notranje in gospodarske politike v letu 1955 so

VIDNI USPEHI NAŠIH SKUPNIH NAPOROV

Že v življenju posameznika je pogled nazaj ob koncu leta pogost težak. Pred njim se vrsti dogodek za dogodekom in v vsej tej pestrosti mu ni vedno lahko oceniti pomembnost vsakega posameznega dogodka in mu dati pri presojanju tisto mesto, ki mu gre. Koliko teže je to v življenju naroda, države!

Korenita sprememba naše gospodarske politike

Ne glede na to nam ob koncu leta 1955 ni težko oceniti pomembnosti vsaj najvažnejših dogodkov v naši državi. Na upravno-političnem področju so se vse naše misli od začetka leta naprej gibale in razvemale ob teoretičnih in praktičnih pripravah za novi komunalni sistem, v gospodarstvu pa je bila zadnji čas naša pozornost osredotočena na preorientacijo, ki jo je na



Velika pridobitev za našo živinorejo je tovarna močnih hranil v Mostah v Ljubljani, ki je bila letos spuščena v pogon

posvetovanju o gospodarskem položaju in osnovah gospodarske politike v Beogradu dne 28. septembra napovedal predsednik Tito.

Nikomur, ki spreminja naš razvoj, ni bila napoved te preorientacije nekaj popolnoma novega. Že od leta 1953 sem smo priče spremenjanju strukture naše investicijske politike v prid vse večjemu deležu investicij v industriji široke potrošnje in objektih družbenega standarda. Seveda nam velika, na področju bazične industrije začeta dela niso dovoljevala nekih naglih skokov, vendar je triletno vztrajno prizadevanje v tej smeri dalo sadove, spriči katerih je bilo mogoče, da se v bodoče odločimo za resnejše ukrepe, s katerimi bi se hitreje približali edinemu cilju graditve socializma, namreč boljšim živiljenjskim pogojem za delovnega človeka.

Precejšen korak k temu cilju je bil storjen kmalu ob začetku leta z uvedbo novega plačnega sistema. Plač, kakor so jih dolocale s tarifnimi pravilniki delavcem gospodarske organizacije, niso več ustesnevali strogji okviri lanskega leta: uveljavljati je bilo mogoče načelo nagrajevanja po storilnosti, kar je kmalu pokazalo pozitivne sadove.

Nekdanja gospodarska zaostalost je za nami

Z družbenimi plani za leto 1955 določeno proizvodnjo smo dosegli nekako brez prekomerno velikih težav in danes lahko rečemo, da smo jo dosegli in ponekod celo presegli. K temu je seveda prispevalo dokončanje del na marsikaterem tako imenovanem ključnem objektu ali vsaj dograditev začetega v takem obsegu, da se je proizvodnja začela. Spomnimo se le hidroelektrarn Jablanica in Zvornik, pa TE Šoštanj, v kateri se bo to dni poskusno zavrtel prvi agregat; ali tovarne časopisnega papirja v Vidmu-Krškem, ki bo prihranila državi pomemben znesek deviz, hkrati pa ob svojem izvozu predvidenega presežka rotacijskega papirja še posebej ustvarjala lep nov dohodek deviz; ceste Ljubljana-Zagreb, s katero bomo slovensko morje povezali z naše slovensko morje povezali z glavnimi mestoma države po moderni avtocesti; novih postajnih poslopij v Mariboru in na Jesenicah, ki smo jih končno dokončali po težkih

letih graditve; itd. itd. Kako malo skromnih besed za velikanska dela milijardnih vrednosti!

Prav spričo teh in mnogih drugih uspehov v izgradnji ni slučaj, da smo pred proslavami desetletnice svobodnega življenja v novi državi vse pogosteje slišali besede o izvršeni likvidaciji naše gospodarske zaostalosti, dokler ni našla ta misel svojega logičnega zaključka v govoru predsednika Tita dne 27. septembra v Zvorniku, v katerem je med drugim dejal: »Podvzeli bomo vse, da bo živiljenje naših delovnih ljudi lažje in srečnejše!«

Seveda, tako kakor si morda predstavlja posamezni naivnež, to ne bo šlo. Ni ga sistema in ne morega biti, ki bi sam po sebi kot čarodejna palica spreminal stvari. Vse zavisi končno od ljudi, od nas vseh in od našega dela. Radi gledamo čez plot k bližnjim ali oddaljenejšim sosedom in se menimo med seboj,

ki govorijo o pogojih, ob katerih bo do 1. januarja dalje gospodarske odkupne organizacije in predelovalna industrija odkupovale kmetijske pridelke direktno od zasebnih izvajalcev, smo dobili v roke močno orožje zoper vse tiste, našemu sistemu tujje metode poslovanja in naši socialistični družbeni ureditvi sovražne elemente, ki so jim lastne, bodisi čisto osebne koristi, bodisi koristi enega, t.j. njihovega kolektiva, več od koristi vse družbe. V tem smislu bo na tržišču in njegovo stabilizacijo zelo močno vplivalo tudi zmanjšanje števila izvoznikov, katerih umetno dviganje povpraševanja je povzročilo nepotrebne, zelo neprijetne pojave na škodo notranjega trga. S tega stališča ne moremo drugače, kakor da ocenimo pozitivno tudi julijsko podražitev nekaterih osnovnih živil, tobaka in prevoznih uslug na železnicni. Priznano povečanje plač kot nadomestek za podražitev res ni vsem kril povečanih izdatkov, vendar glede na razvoj našega gospodarstva v pogojih prostega tržišča nismo imeli druge izbire. Dosedanja polletna praksa je dokazala, da nam ta odločitev ni bila v škodo in prepričani smo lahko, da bo verjetno že v nastopajočem letu dala prve sadove: da se bo zaradi s tem doseženih boljših pogojev povečala proizvodnja žita, ki je med vsemi kmetijskimi kulturnimi za našo državo bistvenega pomena. Od tega zavisi v velikem obsegu uravnovešenje naše plačilne bilance in s tem vsega našega gospodarstva.

Vse širše množtce so pritegnjene v samoupravne organe

Kakor smo omenili že v uvodnih besedah, je potekalo naše notranje-politično živiljenje v znamenju najprej priprav za novo komunalno ureditev, nato pa uvajanja novega komunalnega sistema. Nad 600.000 državljanov je doslej že sodelovalo v samoupravnih organih gospodarskih organizacij z izvajanjem načela družbenega upravljanja na področju prosvete, znanosti in kulture pa se bo še veliko bolj povečalo število ljudi, ki jih vsakodnevna praksa graditve nove, socialistične družbe pritegne k aktivnemu političnemu javnemu delu. Komuna oz. uvedba komunalnega sistema je nujna in logična posledica dosedanjega razvoja našega edinstvenega sistema družbenega upravljanja na že prav vseh tistih področijih človekove dejavnosti, kjer so vsaj minimalni pogoji za uveljavljanje načela tega upravljanja.

Ne zaradi petletnice delavskega samoupravljanja, temveč prav zaradi neločljive povezave med politiko in gospodarstvom, je v iztekojem se letu 1955 prišel na dnevnini



Iz tovarne časopisnega papirja v Vidmu pri Krškem: notranjost dvostroj za izdelavo papirja

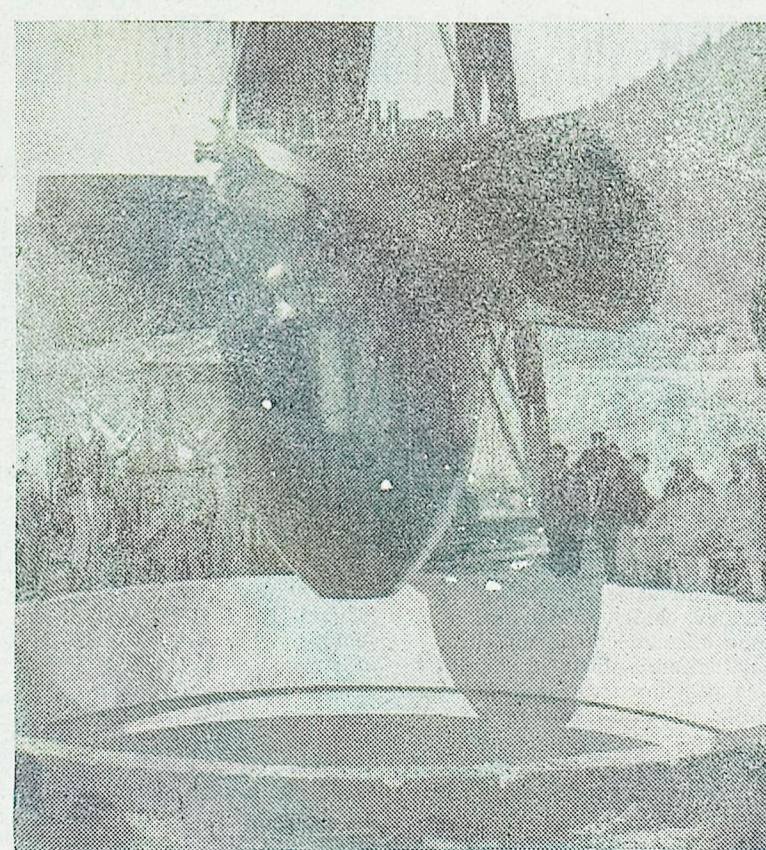
red tudi načrt novega temeljnega zakona o delavskem samoupravljanju. Pet let je še v življenju enega človeka kratko razdobje, kaj šele v življenju nekega sistema, ki raste in s spolnjenjuje iz samega sebe. In vendar se je delavsko samoupravljanje že takoj razvilo in pognalo v nas samih tako globoke korenine, da se nam zdi njihov začetek že v daljni preteklosti.

Nič ni bilo treba, da je kdo »od zgoraj« rekel, da je treba organizacijo oblasti prilagoditi razvijajočemu se delavskemu samoupravljanju oz. jo spraviti bolj v sklad z načeli tega upravljanja. Potrebo po takšni vskladitvi so čutili delovni ljudje naše države sami in zato je upravičena in točna ugotovitev, da je komuna rezultat spontane zahteve naših delovnih množic. Z njo se samoupravljanje v gospodarstvu začenja bolj in bolj dopolnjuje z družbenim upravljanjem vseh javnih zadev v okviru raznih komunalnih svetov in komisij. Dejansko sodobivljamo odmiranje države v klasičnem pomenu te besede in bolj in bolj se bližamo času, ko resnično ne bo več nobene razlike med voljenim organom oblasti in poljubnim državljanom — članom tega ali onega sveta komune, te ali one njenne komisije, na sejah, katere složno razpravljajo o vseh javnih vprašanjih gospodarstva, prosvete, šolstva, socialnega skrbstva itd.

Tudi v preteklem letu smo zgradili dokaj temeljev za naše lepše živiljenje

Če gledamo tako na leto, ki se nam izteka, tedaj lahko rečemo, da smo močno napredovali. Novi tarifni pravilniki, v katerih je prišel do izraza novi plačilni sistem; dogradevanje ključnih objektov, ki predstavljajo in tudi so osnova našega razvoja; razni ukrepi za stabilizacijo tržišča; dolgotrajne razprave o načrtu novega temeljnega zakona o delavskem samoupravljanju že ob njegovi petletnici; uvedba komunalnega sistema; znano posvetovanje v Beogradu o novih smernicah za razvoj našega gospodarstva v bodoče in še marsikaj, kar je ušlo naši pozornosti, pa bi gotovo tudi zaslužilo omembo, so po vsem tem le zaporedne postaje na naši poti v boljše, gospodarskega, kulturnega in narodnostenega izkorisčanja prostot živiljenje ljudi socialistične družbe. Prav zares! Če kdaj, smo letos s temi našimi uspehi lahko zadovoljni, saj nam zagotavljajo, da smo si ustvarili vse materialne, pa tudi že dobre duhovne pogoje za to, da bodo naši uspehi v prihodnjem letu še večji.

Fr. M.



Na gradbišču naše nove hidroelektrarne v Vuhedu, ki bo kmalu dograđena, spuščajo 52 ton težak turbinski tekač v jašek turbinskega stebra

Prijetno presenečenje

V dolini Mirne bomo pridelovali makedonski riž

Istra je poznana kot obmorska pokrajina, kjer je skoro vsako leto suša. Le redke se izjeme, da je padavin dovolj za vse kulture, od zdognjene pomladi do kasne jeseni. Prav zaradi teh vremenskih pogojev se bo marsikateremu praktičnemu kmetu in kmetijskemu strokovnjaku zdelo nemogoče, da bi v Istri rasel in dozoril riž. In vendar je to živa resnica.

Pri Novem gradu je več kilometrov dolga ravan, nekdanji morski zaliv, podoben značilnim norveškim fjordom. Tu se je v milijonih let nabrala več metrov debela plast najdrovitnejše zemlje. Po sredi ravnine pa teče reka Mirna.

Po osvoboditvi so začeli z melioracijskimi in namakanimi deli v dolini Mirne. Dela so se vedno v razmahu, saj gre za več sto hektarov površin. Postopoma bodo v tej razširjeni dolini napravili en sam velikanski vrt za pridelovanje zelenjav in drugih povrtnin. Izrazit dokaz roditvenosti te zemlje je n.pr. čebula, ki doseže na en sadež težo do enega kilograma. Tu rastejo in zorijo tudi lubenice.

Predlanskim je bivši Zavod za pospeševanje kmetijstva iz Poreča napravil poskus sejanja riža. Poskus je le deloma uspel, ker je bi-

la setev izvršena prekasno in jo je poleti precej poškodovala toča. Čeprav poskus ni dal zaželenega in pričakovanega uspeha, so se strokovnjaki vseeno prepričali, da obstajajo vsi pogoji za uspešno pridelovanje riža.

Letos pa poskus ponovili, pri čemer so ravnali bolj pazljivo kot prvič. Vsejali so štiri vrste riža. V oktobru je ta riž lepo dozorel in pokazal naslednje pridelke: sorta »Ardicione« 41 stotov na ha, sorta »Makedonski 62« je dala 56,84 stotov na ha, sorta »Arcaria« je dala 49 stotov na ha, sorta »Makedonski 69« pa 46 stotov na ha. Pridelani riž je dobre kvalitete. Ko bodo kmetijski strokovnjaki dobro preizkusili tisto sorto, ki bo dala najboljši pridelek, bodo začeli pridelovati riž na večjih površinah.

Opozorite svoje prijatelje in znance, naj se naroči na »Slovenski Jadran«. Sorodnike v tujini, ki jih posebno zanimajo novice iz domačega kraja, boste zelo razveselili, če jim naročite naš list. Pišite na naslov: Uprava »Slovenski Jadran«, Koper, Santorjeva 26.

S sindikalnega občnega zboru

Člani sindikatov morajo aktivnejše sodelovati pri samoupravljanju

Na letnem občnem zboru občinskega sindikalnega sveta v Kopru so v petek razpravljali o dosedanjem delu in med drugim omenili napake, ki so se pojavile v preteklem poslovnem letu. Predsednik občinskega sindikalnega sveta Stojan Cink je v svojem poročilu povedal, da so bili delavski sveti in upravní odbori v glavnem kos nalogam samoupravljanja podjetij. Omenil pa je tudi, da so posamezna vodstva podjetij kot »Istra«, »Vino« in »Interevropa« sprejemala več milijonske investicijske kredite brez vednosti delovnega kolektiva, kar je brezdvoma osojanja vreden pojavi. Omenil je tudi, da v nekaterih manjših kolektivih, predvsem v obrtnih delavnicah in gostičih obstaja kolektivno upravljanje podjetja samo na papirju in se pojavlja celo primeri, da nekateri upravniki gostišč smatrajo podjetje kot privatno lastnino. Vsi ti primeri zavirajo razvoj delavskega samoupravljanja in nujno zahtevajo odstranitev teh napak. Sindikalne podružnice ponekod ne smatrajo za svojo osnovno dolžnost sodelovanje z delavskimi sveti in upravnimi odbori. Poročilo omenja, da one niso znale pravočasno preprečiti posameznih primerov nepravilnosti, čeprav so zato v prvi vrsti poklicane. Opaziti je, da posamezne sindikalne podružnice še ne razumejo vlog, ki jo morajo odigrati sindikalne organizacije kot celota, ker menijo, da niso upravičene sklepati o zadevah, za katere odgovarjajo organi samoupravljanja. Tovariš Cink je tudi omenil, da je vloga sindikalnih podružnic ne samo zaščita pravic svojega članstva, marveč stalno sodelovanje z vsemi organi podjetja pri reševanju njihovih problemov. Poročilo je tudi kritiziralo, da delovni kolektivi niso upoznani z novimi predpisi o plačah, kar je krivda posameznih vodilnih uslužbencev. Tako kolektiv gostilne »Bratstvo« v Kopru nima internih pravil o delitvi dohodka in tudi ni seznanjen s poslovanjem podjetja. Poslovodja gostišča dodeljuje sam po lašni presoji ob koncu meseca.

Podbrdo v Baški grapi

V začetku februarja letos je v Podbrdu začela poskusno obratovati tovarna volnenih izdelkov »Bača«. Kraj sam je zelo pasiven, zato so prebivalci z velikim zadovoljstvom pozdravili uresničitev zamisli o novi tovarni. Tovarna je nameščena v prostorih bivše italijanske vojašnice, ki so jo primerno preuredili. Sedaj zaposluje nekaj nad 40 delavcev in uslužencev. Te dni bo začela obratovati še predstavnica, ki so jo zelo pogrešali. Prve mesece prihodnjega leta pa bosta začeli delati okalnica in barvarna. Tako bo tovarna lahko izdelovala dokončne izdelke.

Pravdne stranke v sporih pred gospodarskimi sodišči

V sporih pred gospodarskimi sodišči nastopajo, z izjemo pomorskih sporov, samo pravne osebe, ne pa fizične osebe. Torej lahko pred gospodarskimi (in rednimi) sodišči nastopajo samo tiste gospodarske in druge organizacije, društva, ustanove itd., ki jih naš pravni red priznava kot pravne osebe. To, da pravni red neki organizaciji ali ustanovi priznava pravno osebnost, pomeni, da ji priznava tudi pravno sposobnost, t.j. sposobnost, da samostojno sklepa pogodbe in izvršuje druge pravne posle, da pridobiva pravice in sprejema obvezne. In obratno, iz pravne sposobnosti neke organizacije oz. ustanove, lahko sklepamo, da imamo opraviti s samostojno pravno osebo, ki je lahko pravna stranka, ki torej lahko toži in je lahko tožena.

Ze pri sklepanju pogodb je torej važno vedeti, ali je sopogodbena stranka pravna oseba, ki lahko včasno sklene pogodbo in ali je pri tem poslu pravilno zastopana oz. ali ima pravilnega pooblaščenca. Če namreč manjak eno ali drugo, pogodba ni veljavna, se ne da iztožiti in lahko neprevidna stranka ostane brez svojih pravic oz. utripi skodo.

Katere organizacije in ustanove, s katerimi se v gospodarskem po-

plače med zaposleno osebijo, ker obrat ne vodi nobene evidence nad izvrsenim delom posameznika. V septembru je bil razpon plač v tem podjetju med 7.900 in 45.000 dinarji, prav zaradi nesodelovanja delovnega kolektiva v poslovanju podjetja. Podobni primer je tudi v gostiču »Taverna«. V vodnoinštalaterskem podjetju v Kopru se gibljejo zasluzki delavcev med 13 in 16 tisoč dinarjev mesečno, medtem ko je poslovodja prejel za posamezne mesece od 30 do 45 tisoč dinarjev. Tudi v podjetjih »Elektroservis« in »Dimnikar« so bile plače določene po kriteriju, ki sta jih postavila poslovodja brez sodelovanja kolektivov. Vsi ti primeri dokazujo, da pomanjkljive določbe tarifnih pravilnikov in nesodelovanja delovnega kolektiva pri finančnem poslovanju podjetja omogoča izigravanje plačnega sistema in to predvsem pri delitvi dobičkov in premij. Poročilo nadalje omenja nepravilnosti pri razdelitvi dobičkov. V nekaterih podjetjih so delavci dobili iz tega sklada 4 do 6 tisoč dinarjev povprečno, direktor 32 tisoč, knjigovodja pa celo 42 tisoč dinarjev. Tovariš Cink je v svojem poročilu nadalje omenil, da so dosegli norme dela pri »Prvem maju« 102 odstotno, pri »Stilu« 106, »Slavniku« 119, v podjetju Slovenija ceste na gradilišču Ankaran pa le 84 odstotkov. Posebni problem pa je nezakonit način odpuščanja delavcev. Tako so v kmetijski zadrugi v Bertoki odpustili brez odgovori 4 delavcev, pri Upravi za ceste 52 delavcev in podobno. V zvezi s tem se je dogodilo, da so morali v bivšem podjetju lokalnega gospodarstva v Kopru zgraditi nezakonitih odpustov plačati nekatere delavce celo za dobo šestih mesecev, ne da bi pri podjetju sploh kaj delali. Ko je obnavljal pomanjkljivosti v izvajaju higienične tehnike zaštite in varnosti pri delu je ugotovil stalen porast nezgod pri delu. Lani na primer je bilo v našem okraju 2.059 nezgod z 31.997-imi izgubljenimi delovnimi dnevi. Od tega je bilo 12 smrtnih primerov. V letosnjih prvih devetih mesecih pa je bilo že 1827 nezgod s 30.552 izgubljenimi delovnimi dnevi in 10-timi smrtnimi primeri. Zato bo nujno potrebno izvajanje obstoječih zakonskih predpisov in ostrejši ukrepi proti gospodarskim organizacijam, ki jih kršijo. V zvezi z družbeno prehrano, ki je bila povrnjena v razpravi centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, je občinski sindikalni svet uspel doseči pri vodstvih podjetij formiranje menz. Danes imamo v koprski občini 8 menz v podjetjih, kjer se hrani 750 delavcev in uslužencev, ki za celodnevni obrok plačajo 135.— do 180.— dinarjev dnevno. Režiske stroške pa v glavnem krijejo podjetja. Okrog 350 delavcev in uslužencev pa se hrani v gostičih in restavracijah, kjer plačujejo 200 do 250.— dinarjev dnevno. Socialnemu

zavarovanju je uspelo vsled povečanega plačilnega sklada ustvariti letos rezerve v znesku okrog 100 milijonov dinarjev, ki je namenjena za zgraditev in dovršitev nujno potrebnih zdravstvenih objektov v Izoli, Kopru in Piranu. V razpravi so povdarili predvsem skrb za vzgojo članstva s tečaji in seminarji. Tako so v tovarni klučavnic »Lama« v Dekanih organizirali tečaj za mlade delavke in delavce, s katerim jim bo omogočena pridobitev osnovne izobrazbe, v tovarni elektroradio mehanike v Smarjah tečaj za risanje, v avtopodjetju Slavnik tečaj nemškega jezika, predvsem za šoferje in sprevodnike.

Letos je bilo v območju sindikalnega sveta zaposlenih nad 5 tisoč delavcev, v 72-ih sindikalnih podružnicah pa je vključenih le 4.100 delavcev in uslužencev, kar pomeni 79 odstotkov vseh zaposlenih.

V obširni razpravi je prišla predvsem do izraza zahteva po aktivnejšemu sodelovanju članov sindikalnih podružnic v samoupravljanju podjetij, v družbenih organizacijah in v poglobljenem strokovnem usposabljanju. Izvolili so tudi 21-članski plenum občinskega sindikalnega sveta, ki bo na svoji prvi seji izvolil predsedstvo. — ē

OBČNI ZBOR OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA V PIRANU

Delovna disciplina se izboljšuje

Razen prvega zbora volivcev piranske občine je bil minuli teden tudi občni zbor Občinskega sindikalnega sveta. Sindikalni svet je na tem občnem zboru podal svoj letni obračun, ki ga je povezel z zunanje-političnim pregledom in kratkim pretresom notranjih dogodkov, kar je nerazdržljivo z našim sindikalnim gibanjem. Delegate podružnic je še posebej zanimalo, kako poročilo o uvajanju novega plačilnega sistema — po učinku dela, kar močno vpliva na dvig proizvodnje, kakor tudi poročilo o uspehih v formirjanu novih občin — komun in skupnosti komun, s čimer je bila zagotovljena večja gospodarska in politična moč. Dalje jih je zanimalo podaljšanje veljavnosti mandata Delavskih svetov in Upravnih odborov (odlok Zvezne skupščine) in ne nazadnje dvig živiljenjske ravni našega prebivalstva. Medtem so bila vključena v proizvodnjo mnoga nova podjetja in nove hidrocentrale, ki bodo pridomogle, da bo letosnji proizvodni plan čim bliže predvidenim rezultatom. V tem pogledu je tudi piransko gospodarstvo doseglo le-te uspehe. Nekoliko slabše je le stanje kmetijstva, ki pa se že postavlja na trdne noge.

Pred sindikalne organizacije piranskega področja so bile v letu 1955 postavljene tele naloge:

pomoč pri uvajanju novega plačilnega sistema, to je po učinku dela (norme, akordi); dviganje delovske discipline in s tem storilnost, boljša organizacija dela, štednja materiala ipd.; aktivizacija delavstva za pomoč SZDL ob reorganizaciji upravnopolitičnih organov; politična aktivnost v organih de-

Pismo uredništvu

Zakaj šola brez priključkov

Morda se je že komu nasmehnila sreča, da je videl novo gračiško šolo. Na lepem kraju stoji velika, lepa in moderna šola, kakršne ni v vsej okolici. Mnogo je bilo treba truda in seveda tudi lepih milijonov. Naj povem, da imamo štiri učilnice, prostor za učila, sobo za mlečno kuhinjo, pisarno upravitelja, zbornico, risalnico, drvarnico, garderobo, sobo za ročna dela, šestnajst stranišč in še dokaj drugih prostorov. Vsi so veliki, svetli in sončni.

Skoda je le, da imamo v enem razredu 14 luči, ki jih sploh ne moremo rabiti. Vsak človek ve in razume potrebe, ki jih imamo, toda da pustijo šolo brez priključka luči, mi ne gre v glavo. Otroci prihajo že ob 8 uri v šolo. Ta je tedaj včasih še temna od megle. V popoldanskih urah se moremo z učenci zadnje učne ure le razgovarjati, peti ali telovaditi, ker je pisanje in čitanje nemogoče, ker v

šolo ni napeljana elektrika. Skromnih 50.000 dinarjev, ki bi bili potrebni za glavni priključek, biše potrošili in šola bi bila pre-skrljena z lučjo. Tako pa je šola s 120 lučmi brez luči.

Ne samo otroci, tudi starši se čudijo, kako da ne zmori nekdo plačati priključka, če so izdali že milijone. Nam bi bilo zagotovljeno lepše in boljše delo, otroci bi dobili več znanja in kar je glavno — snailka bi lahko v večernih urah očistila prostore, ki jih sedaj le zasilno čisti. Prav bo in čas tudi da se ta problem čimprej uredi!

M. G.

Za učinkovitejšo kontrolo

(Nadaljevanje s 1. strani)

lezniške mreže pri nas zelo važna dejavnost. Imenovali so 9-članski Svet.

Z tem so odborniki obh zborov Okrajnega ljudskega odbora sklepal o predlogu odloka o spremembah predračuna OLO Koper za dobo od 1. septembra do konca leta in ga potrdili. Potrjeni so bili tudi dodatni predračuni nekaterih finančno samostojnih zavodov, predlog odloka o sklepnom računu o izvršitvi proračuna bivšega OLO Koper za leto 1954, sprejeli so odlok o začasnem finansiraju proračunskih potreb v prvem tromesečju prihodnjega leta in predlog odloka o izenačenju predpisov bivših okrajnih ljudskih odborov Koper, Postojna in Sežana. V razpravi o odloku o javnem redu in miru pa so člani obh zborov sprejeli še priporočilo, naj organi javne varnosti in občinski ljudski odbori skrbijo za dosledno izvajanje tega odloka.

Ko je bil potrenji odlok o vodstvu poslovnih knjig v zasebnih gostiščih, je bil sprejet tudi predlog komisije za pravne predpise, ki je na pobudo Sveta za zdravstvo predlagala ustanovitev Okrajne higienične postaje v Kopru, ustanovitev Okrajnega antiveneričnega dispanzera in prenos lekarjev v občinske pristojnosti. Sklepal so še o nekaterih gospodarsko-upravnih predpisih in poročevalnih izjavah nekaterim podjetjem. Pri tem so odobrili pet milijon dinarjev za gradnjo Zdravstvene postaje v Sečovljah, ki jih bo Okraj zagotovil v svojem proračunu za leto 1956.

Ob koncu seje je Okrajni ljudski odbor, ko je potrdil nekatera imenovanja in razrešitve članov svetov in komisij ter upravnikov nekaterih ustanov, sklepal o ustanovitve Uprave za melioracije koprskega zaliva. Predvideno je, da bodo ta dela v koprskem zalivu večjega obsega in je treba tej dejavnosti dati za to primerno organizacijsko obliko. Osvojili so predlog za ustanovitev finančno samostojnega zavoda »Melioracijska uprava koprskega zaliva«, za direktorja pa imenovali Danila Petrinjo, predsednika gospodarske komisije OLO Koper. — jo

njene poslovne edinice — centrale in podružnice. Naslov stranke se mora torej glasiti: Narodna banka FLRJ, za podružnico št. ...

Predjetja in zadruge so seveda samostojne pravne osebe in imajo torej tudi sposobnost biti pravne stranke, lahko torej kot takšne tožijo in so tožene. To pa seveda le, če so vpisane v gospodarskem oz. zadružnem registru. V kolikor niso, ne morejo niti tožiti, niti biti tožene.

Posebej pa naj omenimo še tozadne položaj poslovnih in obratnih enot, v sestavu gospodarskih podjetij: trgovin v sestavu trgovskega podjetja, prodajaln proizvodnih organizacij, skladis, odkupnih postaj in trgovinskih predstavnosti. Ta je odvisen od njihovih pravic glede samostojnega nabavljanja in prodajanja blaga. V skladu s temi samostojnimi pravicami, ki so razvidne iz registra gospodarskih organizacij, te enote tudi lahko samostojno tožijo in so tožene.

Končno naj v tej zvezi omenimo, da gospodarska sodišča v Sloveniji izjemoma, čeprav ne gre za samostojne pravne osebe, priznavajo sposobnost oz. pravico samostojnega nastopanja v gospodarskih sporih tudi elektrifikacijskem odboru in sicer glede na njihovo važno gospodarsko nalogu pri elektrifikaciji našega podeželja. Dr. S. P.

Iz prakse Okrožnega gospodarskega sodišča

slovanju najčešče srečujemo, pa so pravne osebe? To so zlasti: vsa gospodarska podjetja, ki so pravilno registrirana pri gospodarskem sodišču, obrtna podjetja, ki so registrirana v register obrav, ustanove s samostojnim finansiranjem, ki so vpisane v tozadnji register pri okrajnih ljudskih odborih, zadruge, ki so vpisane v zadružni register, železniška podjetja, poštna podjetja, politično teritorialne enote — okraji in občine, ljudske republike, Federativna ljudska republika Jugoslavija i.t.d. Niso pa samostojne pravne osebe: razne proračunske ustanove — šole i.t.d., vojne pošte, železniške postaje, pošte, podružnice NB i.t.d.

Sodišče mora na to, ali imajo stranke sposobnost biti pravne stranke, ali so torej samostojne pravne osebe, paziti po uradni dolžnosti. Prav vsled tega so same stranke dolžne, da pravdne stranke točno označijo, da torej navedejo njihov točen in popolen naslov.

Pri tem pa zlasti tožeče stranke često grešijo, še posebno ko gre za politično-teritorialne enote, šole, vojne pošte, železniške postaje in slično. Skoraj dosledno se v teh

primerih kot pravdne stranke navajajo ljudski odbori, šole, vojne pošte, železniške postaje, carinarnice i.t.d., čeprav to niso samostojno pravne osebe in torej ne morejo biti pravdne stranke. Tako so ljudski odbori samo organi dotične politično teritorialne enote, torej občine ali okraja in zato je lahko pravdna stranka le občina ali okraj, ne pa občinski ali okrajni ljudski odbor. Se toliko manj je seveda lahko tožen ali toži, kakšen upravni organ ljudskega odbora n.pr. tajništvo ali oddelek. Tudi šole vseh vrst ne morejo biti samostojne pravdne stranke, ker so proračunske ustanove dotični politično teritorialnih enot in sicer obvezno šolstvo občin, Popolne gimnazije in srednje šole pa okrajev. Tudi v teh primerih je pravdina stranka občina ali okraj s pristavkom »za šolo to in to«. Prav tako je pravdina stranka le Ijudska republika in FLRJ, ne pa kakšen njihov organ, (skupščina, izvršni svet i.t.d.).

V tem smislu seveda tudi posamezne vojne pošte kot takšne

TRETJA PREMIERA GLEDALIŠCA SLOVENSKEGA PRIMORJA V KOPRU

Golieva pravljčna spevoigra - PRINCESKA IN PASTIRČEK

Pavel Golia je avtor številnih mladinskih iger, ki jih igrajo naši poklicni in amaterski održi leta za leto. Etično načelo dobrega vodi njegovo pisateljsko pero. Pravljčna igra Princeska in pastirček je posneta po starih vzorecih, vendar dosegla svoj realistični izraz in vse skozi obdrži atribute mladinskih iger: pravljčnost, bogate in revne, dobre in slabe, vesele in smešne. Korenina ima v tradicionalnem pojmovanju otroškega sveta in prav nič ne pogrešava običajnih rekvizitov ali iz pravljic znanih prikazni: dobra Botra Šuma, prijazni medvedi in zajčki, strahopetni veterančki, prijateljki vinske kapljice in dobrega grizlja, surov lovec, sitna guvernanta, prevzetni graščak, smešna gospoda... Vse to moramo upoštevati, če razmišljamo o prijubljnosti Golievih iger. Res, igra je napisana za mladino!

Seveda če bi tekst prevrtali, priporoz za prizorom, bi mu lahko marsikaj ocitali, marsikatero okornost in neuglavjenost. Toda koliko napak so že odkrili celo na raznih umotvorih, pa jih zato le še nismo zavrgli. Bistveno za tako uprizoritev je to, da se zvrste slike v primerenem tempu, da je scena pisana in da vzbuja domišljijo, zlasti pa, da je igra živa in igralci domiselnii. Režija mora biti dovolj inventivna in mora pogostost ustvarjanja visoko nad tekstrom, zlasti kar zadeva humor in komiko.

Inscenator in režiser koprskih uprizoritev je bil Srečko Tič. Njegova inscenacija je bila dovolj bogata in pesta, prizorišče razumljivo. Osnovni ton igre zmerno realističen, seveda z odstopi, ki jih namenuje tekst in interpretacija posameznih originalov. Kot že omenjeno, mora režiser izbiti iz teksta več, kot je napisano. To se je režiseru tudi posrečilo, čeprav ne vedno, za kar je opravičilo izredno kratek rok studija.

In igralci? Dolga vrsta jih je bila, poklicnih, amaterjev in otrok. Vsak je po svoje dobro rešil vlogo, nekateri seveda zelo dobro, drugi morda malce slabše. Posebej pa velja podčrtati scene veterančkov, ki so znali priliti igri tistega sočnega humorja, ki ga je v tekstu samem malo, ki ga pa razume in se ga veseli mledo in staro.

Najbolj privlačna točka, in tudi nekaj novega na koprskem održu, je bila glasba, petje in balet. V jeziku odraslih pravimo temu opereta. To je bila opereta v najboljšem pome-

nu besede. Plesne vložke, ki so prijetno pozivili in dopolnili pravljčni svet, je naštudiral baletni odsek GSP pod vodstvom Slavka Hitija. O glasbi in strokovnosti izvajalev pa pravi naš glasbeni kritik takole:

»Spremno glasbo k opereti »Princeska in pastirček« je napisal skladatelj Ivan Šček. Slogovno bi jo lahko opredelili kot novoromantično tворbo iz izrazitim poudarkom na spvernosti posameznih delov. Obliskovno so to krajše pesemske oblike, nekatere tudi čisto preludijske. V umetnostnem pogledu pa je ta glasba prekoračila vsak okvir spremne glasbe — tudi najboljše — ker je po svoji kvaliteti bitni del celotne prireditve. Partitura ne predstavlja le mimobenih zvokov, signalov in podobno, temveč zaključene glasbenne oblike, ki se odlikujejo po izvornosti in svežini, predvsem pa po tem, da so mladini dojemljive in prijetne.

Jasno je, da bi ta glasba zahtevala drugačen orkester, mnogo večji, kot je bil na razpolago. Toda spričo možnosti, ki so danes v Kopru, smo lahko veseli, da je bilo vsaj to. Jasno je, da se z 18 godbeniki, od katereh je večina dijakov, ne da ustvariti perfektnega simfoničnega orkestra. Vendarle pa je tu zametek nečesa, kar bo čez čas rodilo bogatje uspehe, kot bi jih morda prizakovani. S sedelovanjem vseh glasbenikov, ki žive in delujejo v koprskem okraju, bomo dosegli tudi to, da bo zaživel koprski simfonični orkester.

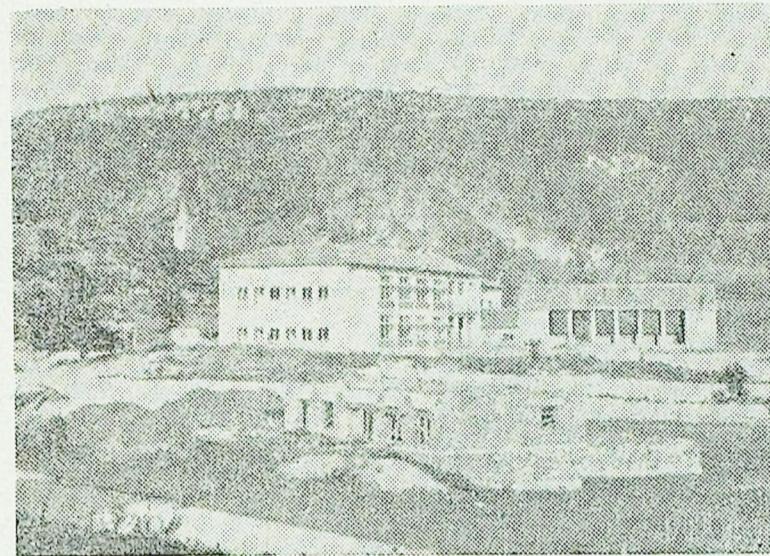
Izdatno pomoč je nudil tudi mešani pevski zbor, ki so ga sestavljali člani DPD Svoboda ter članice ženskega zabora Učiteljišča in Srednje ekonomske šole iz Kopra. Obe solisti, Nevenka Cupinova in Jerica

Ferluga, sta se odlikovali s svojo muzikalnostjo in plemenitim glasom.«

In publik?

Igra je bila namenjena predvsem mladim obiskovalcem, čeprav je šla tudi skozi abonma. Otroci so jo gledali zareči oči in nasmejanih ust, sočustovali so z ubogim pastirčkom, občudovali lepo princesko, bali so se medvedov in se smejali veterančkom. Spodrljajev in pomanjkljivosti niso videli, za njih jih ni bilo. Ce prisjetemo k temu se to, da zdaj že korakajo po cesti z veteransko koračenco in da poznajo melodijo kuharčkove pesmi, je bil namen izpoljen in uspeh popoln. Ali je potrebno še več? Da, še več! To se pravi, čim več takih iger za naše otroke, ne samo enkrat na leto, ob Novoletni jelki.

Z. L.



Osnovna šola v Gračišču

Občni zbor Zveze svobod in prosvetnih društev

Največjo pažnjo je treba posvetiti izobraževanju

Po smernicah, ki jih je dal pred časom izredni kongres Svobod in prosvetnih društev na Jesenicah, je bil pretekli teden občni zbor Svobod in prosvetnih društev koprskega okraja.

Poročilo o dosedanjem delu in uspehih je imel tov. Srečko Vilhar, v imenu Okrajnega ljudskega odobra in Socialistične zveze pa je zbor pozdravil tov. Anton Ukmar.

V razpravi po poročilu so delegati prosvetnih društev iznašali probleme svojih krajev. Ti problemi so še vedno isti: pomanjkanje materialnih sredstev, prostorov in strokovnih moči. Na terenu je zlasti premalo povezave med množičnimi organizacijami in prosvetnimi društvi.

Delegati so izvolili Svet Svobod in prosvetnih društev koprskega okraja, in sicer: Koper — Srečko Vilhar, Oskar Venturini in Slobodan Koren; Izola — Jernej Humar; Piran — Anton Martinčič in Narda Zadnek; Hrpelje — Martin Menih; Divača — Rado Škrabar in Vladimir Sosič; Postojna — Ema Hojkar, Miro Četina in Anton Hlede; Pivka — Bogo Povšnar in Janez Bezenjak; Ilirska Bistrica — Emil Makarovič, Ivan Šuštar in Franc Rakelj; Sežana — Joško Tavčar, Marjan Pogačnik in Ivan Kjuder.

Sklepi občnega zabora pa so sledile:

1. Največjo pažnjo je treba posvetiti zlasti izobraževanju, stremeti, da bodo predavanja čim bolj nazorna (kinoprojektorji, skioptikoni itd.). Nadaljevati je treba s knjižno akcijo, kajti ljudske knjižnice imajo še vedno vse premalo knjig; zlasti podpreti knjižnice, ki imajo perspektive za nadaljnji razvoj. Knjižne zaloge v skladniščih založb in knjigarnah naj bi doble kajtne poznih cenah.

2. Dramski krožki morajo paziti pri izbiri programa, igrali naj bi le dobra dela, po možnosti s sodobno tematiko.

3. Društva naj posvečajo čim več pažnje lastnemu gospodarstvu in posebno naj skrbijo za kontinuirano delo, kajti na ta način se bodo tudi gospodarsko okreplila.

4. V vseh občinah je treba ustanoviti prosvetne skладe, v katere naj odvajajo določene prispevke vsa gospodarska podjetja,

5. Pri merodajnih forumih je tre-

ba doseči, da dovolijo prosvetnim društvom uvoz odrških rekvizitov in instrumentov brez carine.

6. Ozkotračni filmi so večinoma že stari in izrabljeni. Nabaviti je treba nove.

7. Sosvet za glasbo pri okrajnem Svetu naj na svoji prvi seji temeljito prouči probleme naših pevskih zborov.

8. Odločno je treba preprečiti duhovščini, da bi se vmešavala v ljudsko-prosvetno dejavnost.

Delegati občnega zabora so se izvolili posebne strokovne komisije, ki bodo Svetu pri delu v pomoč.

Iz Tolmina

Ob otvoritvi gledališke sezone je prvič razstavljal svoja slikarska dela domači umetnik Ljubivoj Brovč. Obiskovalci si umetniku izrazili vse priznanje. Škoda, da se tovariš Brovč ne more docela posvetiti umetniškemu delovanju, ker mu piči čas ob sedanji zaposlitvi tega ne dopušča.

Ljudska univerza je začela s ciklusom predavanj o razvoju slovenske književnosti. Predavanja profesorja Urbančiča so zelo zanimiva in poučna. Škoda le, da obisk ni zadovoljiv. Precej je še takih, ki raje gredo v gostilno, kot pa na predavanje, kjer bi nekaj pridobili.

P. V.

NASA SODOBNOST, Štev. 10

PROZA — Fran Albreht: O novem poglavju v zgodovini naše kritike, Jozip Vidmar: Iz dnevnika, Gaber: Ti drobni, otroški koraki, Filip Kalan: Petdeset vojnih linorezov, Vitomil Zupan: Govor živim, Dragotin Cvetko: Stiki Jana Segi s slovensko glasbo I. GLOSA — Maščevanje in zastraševanje (France Bevk).

KNJIZNE OCENE — Karel Grabeljšek (Mitja Mejak), Nekaj domačih knjig za otroke (Beno Zupančič).

LIKOVNA UMETNOST — Umetnik, ki se mu ne moremoogniti (Luc Meanače), Ob restavriranih umetninah (Ivan Komelj).

GLEDALIŠČE — Arthur Miller: Lov na čarovnico (Vladimir Kralj).

RAZGLEDI — Evropska gledališka razstava na Dunaju (Dušan Moravec).

ZAPISKI — Ljubljansko posvetovanje konservatorjev (Nace Sumi).

POEZIJA — Peter Levec, Božo Vošček, Ivan Seničar.

Muzejske zbirke so odraz dela na terenu

Tov. ravnatelj, ob zaključku leta se nam je zdele primerno, da se obrnemo na Vas s prošnjo, da nam odgovorite na nekaj vprašanj, ki bodo naš bralce gotovo zanimala. Letos smo objavili precej člankov, v katerih ste poročali ne le o novostih v zbirkah našega muzeja, marveč tudi o raziskovalnih delih na terenu našega okraja, razstavah itd. Ali bi nam povedali kaj o vašem letošnjem delu na terenu?

Delo na terenu pa najsi bo to arheološko, etnografsko ali umetnostno topografsko je bilo in bo ostalo še dolgo časa poglavljena naloga našega muzeja. Povsem razumljivo, kajti dediščina, ki smo jo sprejeli na tem področju je bila tako neznačna, da namjo ni bilo

naleteli na debelo plast živalskih kosti, ki so stare od 130.000 do 150.000 let. Povezali smo se z Institutom za prazgodovino človeka in SAZU v Ljubljani ter pričeli izkopavanja. Izredno težavna izkopavanja v navpični kamnolomovi stejni je vodil univ. prof. dr. S. Brodar. Uspeh težavnega dela je bil popoln. Redkim paleontološkim postopjam v Sloveniji se je pridružila nova v Crnem kalu. Ni izključeno, da bo v prihodnjih letih prišlo še do odkritij prebivališč jamskega medveda in pračloveka v ostalih jamah črnokalskega pobočja.

Tudi v muzejskih zbirkah smo opazili dokajnje sprememb.

Zbirke so vedno odraz dela na terenu. Novo pridobljene predmete navadno takoj namestimo v zbirkah, čim prestanejo preparatorski postopek v muzejskem laboratoriju. Letos smo na ta način preuredili ter znatno izpolnili zbirko istrske meščanske kuhinje ter orožarne. Na novo pa smo postavili oddelek za keramiko, uteži in kovano žezezo. Temu smo pridružili nov oddelek kulturne zgodovine Kopra in sobo s slikami renesančnih in baročnih slikarjev. Nekak odraz našega terenskega dela je bila tudi razstava fotografij etnografskih in umetnih spomenikov, ki smo jih posneli na terenu in ki je v času muzejskega tedna imela kar 10.000 obiskovalcev.

Delo tega leta je bilo vsekakor plodno. Kaj pa vaši načrti za bodoče leto? Ali bodo proračunska sredstva zadostovala za predvidene naloge?

Naši načrti za bodoče leto so usmerjeni na eni strani v nadaljevanje začetnih raziskovalnih del na terenu. To terensko delo pa bo v novih mejah okraja nedvomno zavzelo dosti širši obseg. Zahvalno bo podvojene napore. Tudi interno pa čaka še mnogo nalog. Oddeleki se vedno niso takšni kakršne bi si že zeleli. Tu im pa pri terenskem delu zavisi mnogo od sredstev, ki nam bodo odobrena. Ta pa so v primeru z letosnjimi dosti manjša, kljub temu, da so naloge na počevanem ozemlju dosti večje. Nobenih sredstev nimamo za arheološka, etnografska in umetnostno-topografska raziskovanja na terenu. Ako teh ne bo, tudi ne bo mogoče misliti na uravnoteženje slovenske kulturno-zgodovinske dediščine v našem muzeju s predmeti meščanske kulture, ki so v muzeju bogato zastopani. V načrtu za bodoče leto pa imamo še dve važni stvari. Forsiramo ureditev male galerije primorskih umetnikov, ki bi jo namestili v na zunaj obnovljeni Carpacciov hiši. Ta galerija bi se bila le stimulans domaćim umetnikom, marveč bi posnela novo atrakcijo tudi v turiskoprometnem ozinu. Druga pereča zadeva pa je ureditev palače De-Belli v muzeju NOB za ta del Primorsk. Trudili se bomo, da bo v bodočem letu realiziranih čimveč naših načrtov. Računamo pa seveda na efikasno pomoč naših okrajnih in občinskih prosvetnih in gospodarskih faktorjev.



Tolkač na vratih
Okrajnega muzeja v Kopru

Praznovanje Novoletne jelke v Kopru

Z veliko nestrpnostjo je več tisoč malčkov nove koprsko občine končno dočakalo veselo praznovanje, ki teče v glavnem tako, kot so predvidevali organizatorji. Vse večje prireditve so sicer omejene na Koper, toda avtobusi redno dovajajo številne otroke dan za danem — tudi iz najbolj oddaljenih vasi, tako, da ni nikhe prikrajan na izredni užitek in presečenja, ki jih je pripravil letos svojim mladim ljubljencem dedek Mraz.

Vse to, kar bi ožjemu pripravljalu odboru Društva prijateljev mladine, glavnemu organizatorju — gotovo ne uspeло, je bilo izvedeno ob široki podpori množičnih in družbenih organizacij ter učiteljstva. Pester program raznih kulturnih prireditiv, katerih osrednja je najbolj obiskana točka je prav gotovo pravljica igra »Pasteriček in princeska« v izvedbi GSP. Številne predstave so razveseljevale nekaj dni mlaudo in staro. Tudi gojenci Mladinskega in Dijaškega doma so se v torek predstavili na odru našemu mlademu občinstvu z nekaj uspešimi točkami, v sredo pa so prišli na svoj račun številni sladkosnedneži v prostorih lepo okrašene Kavarne Triglav, kjer je bila v popoldanskih urah za vse koprsko otroke čajanka s sladko zakusko.

Brez dvoma je, še bolj kot predvajani mladinski filmi, za otroke privlačno nadvse lepo urejeno otroško razstavisci v televadnicu TD Partizan, kjer je domaći



Zimska popoldanska obleka iz volnenega blaga

Spanje je potrebno kot hrana

Zakaj spimo? Ravno tako bi lahko vprašali, zakaj ostanemo budni? Po mnenju znanega psihologa je spanje prvotna oblika človekovega zadržanja, ki jo prekine s tem, da se prebudi. Človek se prebudi zato, da preskrbi telesu potrebno hrano, po drugi strani pa tudi zato, ker sam tako želi, da bi naredil vse to, kar smatra za potrebno. Človek, ki bi mu za deset dni onemogočili spanje, bi morda umrl. Nasprotno pa bi človek ostal brez hrane pri življenju tudi do šest tednov. Iz tega je jasno razvidno, da ima spanje za ohranitev organizma velikanski pomen.

Koliko spanja pa potrebuje človek? V starosti od 15 do 50 let spijo ljudje povprečno 8 ur dnevno. Toda potreba po spanju je pri posameznih ljudeh zelo različna. Človek, ki ima manj zanimanja za različne stvari, več spi, kot pa tisti, ki duševno mnogo dela.

Ako pa za osemurno spanje ni dosti časa, kaj potem? Odgovor bi bil pač tak, da je treba poskusiti. Človek ima gotovo dovolj spanja, če se prej zbuditi in ne čuti več potrebe po spanju. Če pa je bilo nočno spanje prekratko, potem mora človek stremeti za tem, da podnevi vsaj za deset ali petnajst

klub Ljudske tehnik s sodelovanjem skoraj vseh večjih podjetij našega mesta, pripravil malčkom posebno presenečenje: Ozvočena dvorana, kjer so posamezni oddelki razstavljeni povezani med seboj s telefoni, kup tehničnih zajimivosti, gozdje veličastno razsvetljene jelki in uniformirani pionirji — prometni milicieni, ki usmerjavajo promet — so le drobec razkošne paše za oči radovednih otrok. Nič manj originalna ni zamisel tabornikov rodu Srebrnega galeba iz Kopra, ki so postavili pravo, pravljeno taborišče petih šotorov. Sredi vzorno urejenega tabora se v količku kuha čaj in milade tabornice prav nič ne skoparijo s toplo in sladko pičajo. Bolj učinkovite propagande za to plemenito panogo športa si pač ni mogoče zamisliti.

Klub temu, da smo se odrekli individualnemu obdarovanju, ni praznovanje Novoletne jelke nič manj veličastno kot prejšnja leta. Nasprotno — zdi se nam, da je letos poskrbljeno za razvedrilo otrok bolj kot kdajkoli prej, čeprav v družbenem proračunu za tovrstne izdatke, niso bili letos predvideni posebni fondi. Zato je vredna vse pohvale iznajdljivost in prizadovost Društva prijateljev mladine, ki je pri podjetjih, ustanovah in sindikalnih podružnicah nabralo toliko gotovine in materiala, da je s kolektivnimi darili obdarovalo vse okolišne šole, ki bodo praktično darila — predvsem oblačila — razdelile med 4 tisoč otrok. Kako koristno je bilo tako obdarovanje, je razvidno iz izjav učiteljev, ki so prihajali vsak dan na odbor DPM s prošnjami, naj oskrbimo nekatere otroke z oblačili in obutvijo, da bodo lahko redno obiskovali šolo. Tudi več sto mestnih otrok dedek Mraz ni pozabil in jih je prav tako nagradil s kolektivnimi darili. Otroke padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja pa so preneseli še z lepimi darili, ki jim jih pripravlja Zveza borcev.

Z konec naj omenimo še podjetja, in sindikalne podružnice in vse tiste, ki so nam z razumevanjem prisločili na pomoč in tako pomagali osrečiti naše malčke. Z vzornimi prispevki — bodisi v govorini ali materialu ali z obojim —, so se izkazala naslednja podjetja in ustanove: Trgovsko podjetje »Slavica« v Kopru, je darovalo brezplačno večjo količino blaga v vrednosti 71.000 dinarjev in za 29 tisoč dinarjev blaga po lastni izbiiri. Prav tako trgovsko podjetje »Sočak« v vrednosti 70.000 in 30.000 dinarjev. Zavod za socialno zavarovanje in Občinski ljudski odbor Koper — vsak po 100.000 dinarjev; avtobusno podjetje »Slavnik« 30.000 dinarjev, dočim so številna druga podjetja, ustanove in sindikalne podružnice, prispevale po svojih močeh. Vendar moramo resniči na ljubo zapisati, da so se nekatera večja podjetja iz popolnoma nerazumljivih razlogov odzvala našemu

pozivu z malenkostnimi zneski. Tako ne moremo upravnemu odboru trgovskega podjetja Trgovski dom nikakor štetiti v čast prispevka v znesku 20.000 dinarjev, še manj pa dobro situiranemu podjetju Delanglade, ki je namenilo našemu skladu vsega 5.000 dinarjev. Toda to so redke izjeme, kajti v glavnem so vsi prispevali zneske, ki odgovarajo njih plačilnim zmognostim.

Društvo prijateljev mladine se vsem, ki so nas kakor koli podprtli pri izvedbi Novoletne jelke, iskreno zahvaljuje. Najlepše plačilo pa naj vam bo hvaležnost tisočev otrok naše občine, ki ste jih osrečili v tem lepem praznovanju.

DPM v Kopru

Tudi v Slovenskem otroškem vrtcu v Kopru bodo praznovali Novoletno jelko in sprejeli dedka Mraza. V četrtek so imeli interni praznik, ves dopoldan je bil pri njih dedek Mraz, naredili so skupno Novoletno jelko, potem pa so otroci dobili darila. Popoldne so odšli otroci iz vrtca skupaj z dedkom Mrazom v otroško bolnico obiskati svoje bolne tovarise.

Osebje vrtca se je prav posebno potrudilo, da je pripravilo otrokom nadvse prisrčno praznovanje.



Udeleženci tečaja Okrajevne zadružne zveze

Zanimivosti na tujem

MATERINSKE POCITNICE NA NORVESKEM. Vsakdo, ki je zapolen, ima na Norveškem zagotovljen tridezenski letni dopust, le gospodinje in matere ne. Začelo se različne organizacije in privatne osebe trudijo, da bi to uredbo iz leta 1947 spremenile. Predvsem si je zadal to nalogu Norveška organizacija za oddih in zdravje (NRHO), ki ima krajevne zveze po vsej deželi. S svojimi dodatnimi prispevki omogoča NRHO materam in otrokom brezplačno 14-dnevne počitnice in brezplačno vožnjo. Gospodinje, ki dobijo to pomoč, so le take, ki si sicer ne bi mogle privoščiti počitnic. Ce je le mogoče, dajejo prednost gospodinjam z dvema ali več otroki pod 14. letom starosti.

KAKO JE S PRISELJENIMI OTROKI V KANADI. Med drugo svetovno vojno so prepeljali mnogo angleških otrok v kanadske domove. To so bili otroci iz pokrajini, ogroženih zaradi zračnih napadov. Kasneje so ugotovili, da so otroci, ki so ostali pri svojih družinah, navzicle bombardiraju utrpeli manjšo škodo, kot pa otroci, ki so bili ločeni od družine in prestavljeni v varne kraje.

Po vojni je Kanada dovolila vselej 1000 židovskih otrok, ki so ostali brez staršev. Zdaj ugotavlja, da je sicer individualni napredok otrok zelo velik, čutiti pa je le, da se niso mogli popolnoma vživeti v novo okolje, niti takrat ko so prišli iz koncentracijskih taborišč v redno družinsko življenje.

Kanadske izkušnje v skrbi za otroke, priseljene in domače, kažejo, da je malo nesreč ali okoliščin, v katerih bi imeli otroci koristi od tega, če jih iztrgajo iz lastne družine. Zelo težka ali popolnoma nezadovoljiva je prilagoditev otrok, ki so imeli pozitivne čustvene zvezze s svojo družino. Toda za brezdomce in za otroke brez staršev je

NAS E ŽENE

V Kopru so imeli kratek seminar o pravilni pripravi domačih mesnin

Okrajinini iniciativni odbor Zvezna zadružnic je skupno z okrajinno Zadružno zvezo v Kopru organiziral dvodnevni seminar v Kopru s temo: Higiena klanja prašičev in pravilna priprava domačih mesnin.

Pripravljanje kulin je eno izmed najvažnejših opravil v gospodinjstvu. Znanje o pravilnem ravnanju s svinjskim mesom in mesnimi izdelki je pri nas še marsikje precej pomanjkljivo. Dejstvo je namreč, in na seminarju so to posebej poudarili, da se meso in mesni izdelki često pokvarijo in prav zradi nepravilne, nehigieniske pravice ali zaradi slabega vskladiščenja. S tem utripijo naša gospodinjstva na vasi občutno škodo.

Tudi gospodinjata zaradi tega ostane včasih sredi najhujšega letnega dela brez mesa.

Namen seminarja je bil ravno pokazati gospodinjam, kako bi vse te napake odpravile in ohranile meso in mesne izdelke do porabe, oziroma dokler je potrebno, zdravje in užitne.

V seminarju se je to obdelalo teoretično in praktično. V teoretičnem delu je z enim predavanjem sodeloval tudi okrajni veterinar,

ki je navzočim zelo nazorno pokazal, kako lahko vsaka gospodinja ob zakolu ugotovi, če je bila žival bolna ali zdrava. Udeleženci seminarja so bili zadovoljni in so priznali, da so zvedeli mnogo novih stvari. Škoda le, da niso smatrali vse KZ potrebno poslati kakega tovariša, ki bi te stvari polem prenesel v njihov kraj.

Ob zaključku seminarja smo se še pomenili, kako bi čimprej vse te stvari prenesli na vasi, da bi se lahko naše gospodinje že ob letnini zakolih v čim večji meri poslužile teh nasvetov.

Udeleženci tečaja bodo organizirali seminarje v svojih zadružnah, ali pa predaval na različnih tečajih, ki so v zimskem času po vseh.

Marija Aljančič

SPANSKA GRMADA

60 dkg belega kruha, pol litra mleka, 3 rumenjaki, četrta litra sladke smetane, 8 dkg sladkorja, pol kg rabarbare ali poljubnega sadja (dobre so tudi kuhané suhe česplje); 10 dkg sladkorja, ščep ciesta, sneg iz 3 beljakov, 8 dkg sladkorja.

Kruh narežemo na tanke rezine in ga namočimo v mleku. Posebej penasto umešamo rumenjake in sladkor in pridenemo nazadnje še smetano. Sadje zrežemo na rezine ali krhlije in ga potresemo s cimetom in sladkorjem ter zmešamo.

Pekač ali kozico namažemo z maščobo in potresemo z drobtinami. Na dno zložimo polovico namočenega kruha. Čezenj zlijemo polovico umešanih rumenjakov, sladkorja in smetane. Vse skupaj obložimo s sadjem. Na sadje zložimo še ostalo polovico kruha in po vrhu polijemo še ostalo smetano in sladkorjem in rumenjaki. Grmado denemo v pečico in jo spremo. Ko je pečena, jo namažemo enakoverno s snegom iz beljakov. Postavimo jo ponovno v pečico, da sneg na vrhu zarumeni. Grmado zrežemo na lepe rezine.

Sneg pripravimo tako, da najprej beljake stepemo, potem jim prilagoma pridevamo sladkor ter oboje stepamo, da je prav gusto.

OCVRETE MIŠKE S PEČILNIM PRAŠKOM

Cetrt kg moke, 4 dkg surovega masla, 2 rumenjaka, 1 jedilno žlico sladkorja, četrta litra mleka, 1 zavojček pečilnega praška, po okusu rumenine limonine lupinice; mast za cvrenje.

Surovo maslo dobro umešamo, mu dodamo sladkor, nato še rumenjake in vse skupaj mešamo, da postane prav rahlo in dobro naraste. Tedaj dodajmo moko s pečilnim praškom in mleko ter narahlo zmešamo. Na Primorskem dodajo še sesečljane olupljene mandeline.

Vlagamo v vrelo olje, kjer naj se lepo počasi in rumeno ocvre. Se vroče miške posipamo z vanilijnim sladkorjem.

družni NASVETI

Beljak, ki nam je ostal slučajno, lahko tudi kasneje uporabimo. Če je beljak že precej star, je bolje, da ga ne uporabimo za pripravo jedi, pač pa lahko iz njega napravimo odlično sredstvo za nego rok. Dodati mu moramo samo nekaj limonovega soka in kolonske vode.

Konservirane sardine moramo takoj po odprtju stresti v stekleno posodo, nikoli pa jih ne smemo pustiti delj časa v odprtvi konservni škatli iz pločevine. Treba jih je kolikor moč hitro porabit.

Jedilni pribor, ki ima vonj po ribah, lahko očistimo tako, da ga odrgnemo s skorjo limone.

Roke, ki vonjajo po čebuli, odrgnimo s soljo ali pa z limonovim sokom. S tem boste neprijetni vonj odstranili.

V stekleno vazo, ki ima premajhno dno in ne stoji dovolj varno, nasuji nekaj gladkih, lepih kamenčkov in se vam ne bo treba batiti, da se prevrne.

Nagel vzpon čipkarstva v Idriji

Po vsem svetu znano idrijsko čipkarstvo je po vojni doživljava zelo težko krizo. Zasluzek naših čipkarjev je padel tako nizko, da je stopalo v ospredje vprašanje, če se ta lepa obrt morda ni že preživeva in da smo prešli v fazo njenega definitivnega umiranja. Celo med strokovnjaki iz področja domače obrti so bila mnenja, da čipkarstvo Idriji ne bo več prinasalo onih lepih čipkarjev zasluzenih dohodkov. Velike težave so bile tudi z našo sukanco iz inozemstva, ker naše domače tovarne še danes niso v stanju, da bi nam dobavljane prepotreben sukanec, ki bi odgovarjal zahtevam dobre idrijske čipke. Zasluzek povprečno dobre čipkarice na uro se je vrtel med 6 in 7 dinarij in le najboljše so se lahko povzapele na 10 dinarjev ali morda celo nekaj višje. To pa je v bistvu bilo le nepotrebno trošenje delovne sile.

Na občinskem odboru pa le niso bili mnenja, da bi kazalo prepustiti čipkarstvo izumiranju in propasti. Ustanovili so posebno komisijo, ki se je temeljito lotila reševanja vseh problemov okoli čipkarstva. Tako je postala ta komisija največja opora Cipkarske zadruge v Idriji. Preden je bilo ugotovljeno, da se idrijska čipka v notranjem trgu še vedno prodaja po zelo visokih cenah in da v inozemstvu, posebno na italijanskem trgu, dosega v mnogih primerih celo desetkratno ceno od one, ki jo je dobivala naša čipkarica za svoje delo.

Postalo je jasno, da imajo lepe čipke še vedno isto veljavno, da pa dohodek od njene prodaje pospravijo razni posredniki v trgovini in da tisti, ki imajo pri izdelavi največje zasluge, to so čipkarice, dobi najmanjši delež.

Glavni odkupovalec na debelo je bil Dom v Ljubljani, ki je imel tudi že skoraj monopol nad prodajo v tujini. Vsa prizadevanja, da bi to podjetje našlo način za plačevanje večjega zasluka čipkaricem, so se vedno razbila ob zatrjevanju, da Dom nudi čipkaricam največ, kolikor je v sedanjih pogojih mogoče. Komisija v Idriji pa tem trditvam ni verjela. Iskala je nova pot za prodajo izdelkov in jih v resnicu tudi našla — posebno v goriškem podjetju Primorje export, ki je sedaj postal glavni dejemalec.

Prvi korak je bil torej uspešen in razbitje monopolizma je že prisnelo prve sadove. Komisija pa seveda še ni opravila vsega dela. Prav gotovo bo mogoče najti tržišča tudi še v drugih državah, kjer so ljudje, ki znajo ločiti umetnost od tovarniškega izdelka, ki je mora nekoliko cenejši, zato pa manj originalen in tudi manj trpežen.

Ze dosedanjim uspehem je naravnost presenetljiv. Najbolje se pozna pri zasluku čipkaric, ki se je povečal najmanj za sto odstotkov, pri nekaterih izdelki pa celo za 150 odstotkov! Zasluzek je imel seveda tudi takojšen vpliv na proizvodnjo, ki je začela izredno hitro naravnati. Čipkarice v Idriji so zopet zagrable za svoje bule in se vrgle na delo. Njim so sledile tudi podeželske čipkarice, ki pa bodo svoj delež doprinesle šele v zimskem času, ko bodo končana vsa kmečka dela.

Vso to problematiko nam je najlepše ilustriral izredni občni zbor Cipkarske zadruge v Idriji, ki je bil sredi decembra. Udeležilo se ga je veliko število čipkaric iz Idrije in tudi okolice. Glavno vprašanje občnega zbora je bila reorganizacija. Zadruga je delovala po zastrelnih pravilih, ki niso več odgovarjala današnjim gospodarskim strukturem. Na predlog komisije je občni zbor soglasno sklenil, da zadruga ustanovi podjetje, ki se bo ukvarjalo z nabavljanjem čipk in njihovo prodajo na debelo in drobno. Zadruga bo dala novemu podjetju vsa potrebna osnovna in obratna sredstva, zase pa bo obdržala delež članic. Odnose med zadrugo in podjetjem bo urejala posebna pogodba, ki bo med drugim določala tudi, da bo podjetje prevzemalo čipke samo od članic zadruge. Zadruga bo tako v bodoče lahko posvetila vso pozornost vzgoji novih čipkaric, ker je bilo to vprašanje zadnje čase nekoliko zanemarjeno in ga je opravljala samo čipkarska šola v Idriji. Vedno bolj stopa v ospredje vprašanje kvalitete čipk in že dalj časa lahko opažamo, da za prodajo res lepih,

umetniških čipk, ni zaprek, medtem ko je čipke slabše kvalitete vedno težje prodajati. Potrebni bodo tečaji ne samo v mestu, ampak tudi na podeželju. Ze danes so dobrega zasluka deležne one čipkarice, ki so sposobne prevzemati najtežja in najbolj fina dela. Zahteva po kvaliteti pa se bo še stopnjevala. Stroji bodo lahko nadomestili marsikateri izdelek, njenega umetniškega dela pa ne bodo mogli nikdar nadomestiti.

Za začasno ravnateljico novega podjetja je bila imenovana doseganja ravnateljica zadruge Malci Lapajne, ki bo morala v dveh mesecih urediti vse potrebno v zvezi s pravili in registracijo.

Med občnim zborom pa so bili podani tudi nekateri zelo zanimivi podatki o razvoju čipkarstva:

V letu 1954 je bilo do konca novembra izplačanih čipkaricam 4 milijone din, leta 1955 pa skupno z 21 odstotnim doplačilom že 10 in pol milijona. Ker smo sredi čipkarske sezone, pričakujemo, da je izplačilo že lani preseglo 35 milijonov in da se bo letos že vrtelo med 40 in 50 milijoni. Če upoštevamo, da je to denar, ki ga dobijo neposredno v roke naše gospodinje, ima še toliko večjo vrednost.

Prodaja čipk je v letu 1954 dosegla 22 milijonov, v letu 1955 pa je dosegla nad 31 milijonov, od tega 23 na debelo in 8 na drobno.

L. S.

Obratni kredit se v zadrugi obrne 6 do 7 krat na leto, kljub temu pa ga mora novo podjetje povečati. Zasluzek čipkarice se je sedaj zvišal na 20 do 30 din na uro, kar seveda še ni zadovljivo, vendar pa je vsaj človeško. Pri tem pa moramo upoštevati, da gre 75% vseh čipk v izvoz, zato pa komisija upravičeno pričakuje, da bo dosegla za uvoz sukanca boljše pogobe in tako lahko zadostila vedno večjim potrebam po tej surovini, brez katere je nemogoče izdelovati čipke, brez katerega torej tudi izvoza ne more biti.

V Idriji pravijo, da so čipkarice postale zopet velesila! In to drži! Med podjetji se bodo verjetno že letos uvrstile na drugo mesto, takoj za rudnikom, in bodo potisnilne na tretje mesto celo mizarnico. Potisnilo so na drugo mesto celo idrijske upokojence, ker ustvarjajo večji brutto dohodek. Upravičeno je torej neka šaljivka postavila zahtevo, da naj se upokojenci umaknejo iz njihovih društvenih prostorov, da jih bodo lahko zasedle čipkarice z bolj koristnim delom, kakor je igranje kart za propadle laške lire. Čipkanje pa gre mnogo bolj od rok, če ženske vmes lahko tudi nekaj poklepata. Z zavestjo zasluka torej raste tudi samozavest naših pridnik čipkaric. To pa je dobro in koristno.

L. S.

Tudi v Izoli krepko naprej

Izola je staro mestece. To starodavnost še zlasti poudarja njen neurejena zunana podoba. Pročelja mnogih poslopij pričajo, da se jih že vrsto let ni dotaknila zidarjeva roka. Seveda so tudi izjeme, vendar bolj redke. Vests o izdelavi idejnega urbanističnega načrta mesta in okolice je zaradi tega tembolj razveseljiva. Novoustanovljeno turistično olješevalno društvo kaže, da nameravajo zdaj v Izoli marsikaj storiti.

Vendar pa je ureditev zunanjega videza mesta le lažji izolski komunalni problem. Precej je še mnogo težih in važnejših. Stanovanjska stiska je na prvem mestu. V Izoli je razen dveh močnih tovarn za konzerviranje rib še lepo število drugih podjetij in obrtnih delavnic, ki so jih postavili zadnje čase. Razvoj teh podjetij in še drugih, ki jih bodo predvidoma postavili, pa je vzrok, da je prenaseljenost v že itak slabih stanovanjih iz dneva v dan večja. Kako torej rešiti stanovanjsko stisko? To je najresnejše vprašanje občinskega ljudskega odbora. Od podjetij je zgradilo v Izoli z lastnimi sredstvi nekaj novih stanovanj za svoje delavce le splošno gradbeno podjetje »Gradbenik«. Kar pa je doslej dograjenega in kar trenutno gradijo, ne bo moglo kriti niti najnajnejših potreb.

Občinski ljudski odbor je na eni zadnjih sej po proučitvi gospodarskega stanja občine sklenil, da ustanovi kreditni sklad za gradnjo novih in adaptacijo starih stanovanj. Koristniki tega sklada bodo lahko vsi prebivalci občine, ki si želijo, na osnovi urbanističnega načrta seveda, graditi novo hišo ali pa popraviti staro stanovanje. Po drugi strani pa prepriča občinski ljudski odbor vso iniciativno tudi posameznim podjetjem, ki bi se moralna resnje zavzeti za dvig standarda lastnih delavcev prav z gradnjo stanovanj. Res je sicer, da te ne bo mogoče uresničiti čez noč; res pa je tudi, da sta zdravstvena in delavska inšpekcijska ugotovila prav v Izoli, da spi v majhni sobici tudi po deset in več mladih delavcev ali delavk; da je sprošč takih razmer zelo pomankljiva snaga in higiena in da je prav zato tega največ primerov TBC obolenj. S temi ugotovitvami so uprave izolskih podjetij in sindikalne organizacije dobro seznanene in upati je, da bodo po zgledu »Gradbenika« gradila tudi sama stanovanja za svoje delavce.

Pereč problem v Izoli je tudi ureditev poslovnih prostorov in lokalov. Občinski ljudski odbor je imenoval posebno komisijo, ki bo pregledala vse poslovne prostore, trgovine, gostilnice, slastičarne mense in druge. To je predvsem potrebnost zgradbi boljše in sodobnejše opreme.

katerih predelih mesta ni nobene trgovine, v drugih pa jih je celo preveč. Zaradi stiske s prostori je marsikateri lokal higienično neprimeren za poslovanje. Ta komisija bo morala urediti tudi vprašanje najemnin, ki so v Izoli ponekod zelo visoke, drugje pa nizke.

Pereč je tudi prometni problem. Včasih se pred gostiščem »Taverno« ustavi tudi pet avtobusov hrbiti, potniki pa, ki prečkajo cesto, so izpostavljeni nevarnosti, ker je tu vedno živahen avtomobilski promet. Na občinskem ljudskem odboru proučujejo načrt za ureditev. Prav tako nameravajo za pomorski obalni promet obnoviti pomol, ki je bil med vojno porušen.

V mestu nimajo tržnice, mestna knavljica ima tako neprimerne prostore in nujno čaka ureditev ali premestitev.

Kar je najvažnejše, v obeh tovarnah in niti v drugih podjetjih nimajo primereno urejene ambulante. V Izoli imajo sicer mestno ambulanto, ki pa postaja premajhna. Zato zahtevajo naj bo prva novogradnja zdravstveni dom.

Poleti se pritožujejo v Izoli, da nimajo letnega kopališča. Čeprav imajo morje pred pragom, se v njem ne morejo pošteno okopati. Za prihodnjo sezono bo treba to vprašanje nekako urediti. Treba pa biti v etapah, sicer bo Izola v turističnem pogledu zelo prikraj-

šana. To bi bilo škoda, ko imajo tudi v tem pogledu lepe načrte. Za praznik republike so že odprli nov hotel »Zora«, na vrsti je sedaj ureditev parkov, ki dajejo Izoli lep izgled. V parku poleg tovarne Arigoni bi kazalo porušiti zid, ki zakriva mimočodemu potniku ves pogled na vrt. Tu bi lahko uredili zelo lep ljudski park. Vse to pa je seveda še zvezzano z velikimi težavami. Predvsem delata mnogo preglavic pri gradnji novih objektov vodovodna in električna napeljava, pa tudi kanalizacija. Omrežje je redko in se zgodi, da taka dela stanejo več kot cel objekt. Pa tudi vprašanje investicijskih sredstev v okviru nove občine ne bo tako lahko rešljivo.

G. B.

IGA VAS V LOŠKI DOLINI

Kmetijska zadruga v Iga vas je pred leti začela graditi zadružni dom. Do sedaj je investirala okrog pet milijonov dinarjev. Velik Zadružni dom je že pokrit in bo imel razen poslovnih prostorov lepo dvorano za kulturne prireditve in kino predstave. Zraven Doma bo zadruga zgradila še skladišče za odkup kmetijskih pridelkov. Za dokončno dograditev Zadružnega doma bo zadruga potrebovala še en in pol milijona dinarjev. Vsa potrebna sredstva za zgraditev Zadružnega doma je zadruga sama ustvarila.

g. b.

GOSPODARSKI PROBLEMI SEŽANE

Konec leta smo imeli na sedežu občine v Sežani sestanek med predstavniki zavoda za planiranje OLO Koper, predstavniki odskega za gospodarstvo občine ter direktorji in računovodje trgovskih, gospodarskih in obrtnih podjetij na območju občine Sežana.

Sestanek je občina sklical z namenom, da se prediskutira ter individualno pretrese potrebe po investicijskih kreditih za vsako podjetje posebej.

Zaprošena sredstva po planih znašajo samo pri trgovskih podjetjih okrog 40 milijonov dinarjev, od katerih odpade na »Preskrbo« 42 milijonov, na »Kras« 23 milijonov, na »Vino« 6 milijonov itd. Trgovska mreža potrebuje investicijska sredstva predvsem za ureditev prevoznega parka. Razen tega se je pokazala kot nujnost ureditev ene specijske trgovine nekje v bližini železniške postaje, kjer se razvija nova Sežana z industrijskim centrom, ureditev nove trgovine za sadje in zelenjavno, kar tudi preureditev nekaterih prostorov ter nabave boljše in sodobnejše opreme.

M. Roje.



Idrijska čipkarka

Iz vipavske Podrage

Nova cesta, vodnjaki in zdrževanje zadrug, to so bila vprašanja, o katerih so volivci Podrage razpravljali na zadnjem zboru. Volivci so izbrali tudi člane za krajevni odbor. Predsednik občinskega LO Vipava je zbranim pojasmil, kakšne naloge ima krajevni odbor in obrazložil gospodarska vprašanja občine. Nato so obširno razpravljali o potrebi graditve nove ceste, ki

bi povezala vasi Podnanos, Manče, Lože in Slap. Cesta bi bila velikega gospodarskega pomena za prebivalce teh in bližnjih vasi. Prebivalci Podrage nimajo zdrave pitne vode. Sedaj uporabljajo vodo iz vodnjakov, ki imajo velike pomankljivosti iz gospodarskega in zdravstvenega vidika. Vprašanje dobne pitne vode je resno tudi v vseh ostalih vashih Gornje Vipavske doline.

Na vrsti je bilo tudi zdrževanje kmetijskih zadrug. Skoro vse vasi so se izrekle za zdržitev zadrug s KZ Vipava. O tem bodo morali odlöčiti tudi volivci v Podragi. Večina navzočih je bila za zdržitev, vendar bodo sklicali sestanek vseh članov zadrug, da bodo lahko svobodno izbrali. V Vipavi bi bil potem en sam upravni odbor za vse dosedanje zadruge, v katerem pa bi bili zastopniki iz vseh vasi. Ob volitvah novega upravnega odbora bodo poskrbeli, da bodo izvoljeni res dobr in gospodarsko razgledani člani.

Precej živa je bila razprava o popravljanju občinskih poti in dovozu potrebnega gramoza. Novi občinski proračun je zbranil obrazložil šef finančnega odskega občinskega LO. Volivci so dobili potrebljeno pojasmil, da v zgodnjem obdobju so izvolili še komisijo, ki bodo imelo analogno skrbeti za uresničenje sprehjetih sklepov.

—čp.

Kako dela veden klavac in dober gospodar

Vemo, da imajo braci že polna ušesa dobrih nauk, kljub temu pa naj še povemo, kako lahko v dočačem gospodarstvu preprečite veliko škodo in izgubo.

Smo sred sezone sezone klanja prasičev. Največkrat se zgodi, da gre mnogo svinjskih kož po zlu, ne pa, da bi še preko kupnega podjetja Koteks tja, kamor edino spadajo, to je v naše usnjarne. Namesto, da bi prasiča pravilno odrl, ga oparijo in s tem uničijo kožo. Če rečemo, da gre na ta način koža po zlu, prav nič ne pretiravamo, razen tega pa je namesto denarja v žepu praznina. Koža na slanini je samo navidezna dobra, ker pač ni redilna. Potrošniku pa, ki mora zabilo kupovati, podraži koža na slanini to prepotrebno živilo.

Tudi Vi se morate boriti za znižanje cen, zato skušajte svinjsko kožo pravilno odrl. Tako kožo nato oddajte Koteksu — s tem koristite sebi in skupnosti!

IDRIJA

V nedeljo so imeli redni letni občni zbor taborniki rodu »Srebrni krti«. Starosta rodu tv. Viki Gabrovšek je podal poročilo o plodnem delu tabornikov. Bagačnik je v poročilu o

Drobne iz Kopra

Letos so kmetijske zadruge na Koprskem odkupile 50 odstotkov vseh viškov pridelkov. Odkup je bil v glavnem dobro organiziran. Še vedno je bilo opazati večje pomajkljivosti pri sortirjanju kmetijskih pridelkov na odkupnih bazah, katerim manjka primernih prostorov in dobrega kadra. Vse pridelke na Koprskem odkupujejo kmetijske zadruge. Izjemoma bi lahko v svojem okolišu odkupovali le gostinski obrati. Podjetja, ki so se doslej ukvarjala z odkupom, naj bi po možnosti pomagala kmetijskim zadrugam s kadri. Zadruge naj bi poskrbeli za ureditev primernih prostorov za sortiranje odkupljenih pridelkov. Za vzgojo potrebnih kadrov naj bi ustanovile poseben sklad.

Ker je v koprskem okraju dokaj šibkih zadrug, so dali nekaj predlogov za združitev, da bi potem lahko poslovale.

Vse oljarme na Koprskem so poleg zaposlene s predelavanjem oliv. Pogoste vremenske spremembe v novembру in prvi polovici decembra so vplivale na dozoritev sadu, tako da odstotek olja ni tak kot je prej kazalo. Povprečen odstotek olja od do sedaj predelanih oliv je 17 odstotkov, najvišji pa 22 odstotkov. Oljarna v Kopru, ki

Dom onemoglih v Rodiku

Imela sem 78 let staro sosedo, ki je na stara leta dobila svoj drugi dom v Domu onemoglih v Rodiku. Ker sva bili priateljici, sem jo šla obiskat. Bila sem skoro presenečena, ko sem videla, kako naša država skrbi za stare ljudi. Nekdaj so umirali po hlevih na stelji, zapuščeni in umazani, dane; pa so deležni največje skrbi. V Domu je vse lepo čisto in urejeno. Ob obisku sem našla oskrbovance, ki so sedeli okrog peči in poslušali radio. Mize so čakale lepo pogrinjene in na njih kosilo. Kdor ne more k mizi, mu lepo postrežejo kar na posteljo. V spalnicah imajo peči. Priateljica je dejala, da ji je žal, da že prej ni šla v dom. Sama se je prepričala, kako neresnične so vesti, da vsak, ki pride v dom, kmalu umre. Govorila sem s takimi, ki so v domu od njegove ustanovitve, pa so zelo zadovoljni. Ker je bil čas kosila, so tudi me ne povabili. Hrana je zelo okusna in dobra. Največkrat imajo svežo juho, kar stari zelo prija. Osebje doma se trudi, da bi oskrbovancem čim bolj postregli in ima z njimi največje potropljenje. Ker poznam nekaj starih ljudi, ki trpijo doma in se ne morejo odločiti, da bi odšli v ta dom, kjer bi bili deležni najlepše postrežbe, sem to napisa-

je najmodernejsa v vsem okraju, je do sedaj predelala 10 vagonov oliv.

*

V soboto je predsednik okrajnega ljudskega odbora Koper tov. Albin Duje sprejel delegacijo predstavnikov predvojaške vzgoje iz vseh občin koprskega okraja. Delegacija, ki sta jo vodila načelnik vojnega odseka v Kopru major Milko Pirc in referent predvojaške vzgoje Stanislav Majcen, je predstavnik izročila album s slikami o dejavnosti predvojaške vzgoje. V razgovoru je delegacija predlagala, da bi v Rijanski dolini osnovali središče, kjer bi v poletnem času taborilci mladinci predvojaške vzgoje iz vsega okraja.

Divji prasci uničujejo pridelke po Brkinih

Ze nekaj let zaporedoma se pričujejo kmetje v Brkinih in v Čičeriji, da jim delajo divji prasci ogromno škodo po njivah in travnikih.

Dejansko smo ugotovili na kmetijskih tečajih, ki jih imamo po vseh kozinske občine, da kmetje v Golcu, Tatrach, Slivju, Kotični, Markovčini in drugod sploh ne misijo več saditi krompirja, koruze in celo pšenice ne, ker jim te zverine preriejo vse njive in to tako, da jih morajo preorati.

Preskusili so že vse mogoča sredstva, da preprečijo prascem pristop na njive. V Kozični so kmetje peljali zvečer pse na njivo in jih tam privezali. Merjasci so se takoj približali do meje, do koder seže privezan pes in tam vse preoral. Pomagale niso niti smrdljive tekočine n. pr. fenolin, ki so kmetje z njim namočili krpe in te obešili po drogovih okoli njiv. Lovske hajke tudi nič ne pomagajo, ker žival takoj zavaha bližino človeka in se pravočasno skrije po gostem grmovju, kjer mu ne more nihče do živega.

Resno priporočamo odgovornim, naj organizirajo večje hajke z večjim številom lovec. V knjigi ing.

Na razširjeni seji občinskega odbora SZDL so zastopniki 48 osnovnih organizacij razpravljali o bližnjih volitvah v občinskem odbor in o kmetijskem združništvu. Ugotovili so, da nekateri izmed sedaj obstoječih 15 kmetijskih zadrug z rednimi dohodki ne morejo kriti niti upravnih stroškov. Take zadruge nimajo nobene gospoda ske perspektive, ker upravni odbori pri najboljši volji ne morejo članom pokazati kakšega napredka ali izboljšanja. Edini izhod iz takega stanja je združitev šibkih zadrug z močnejšimi. Tako bi kazalo, da bi se KZ Rut združila s KZ Grašovo. K tej bi se pridružil še del članov KZ Bukovo. Prav tako nima možnosti večjega razvoja KZ

Ponikve, ki naj bi se združila s KZ Planota. Tako bi nastala močna zadruga, ki bi bila zmožna uresničiti težje nekaterih naprednejših članov in bi s svojimi odseki pomogla k hitrejšemu napredku. Zdržitev naj bi se tudi KZ Slap iz KZ Gornja in Dolnja Tribuša, ki so sedaj organizacijsko in gospodarsko zelo šibke. Dobro je organizirana KZ Ljubinj, vendar pa je gospodarsko šibka, zato bi bila učestna njena združitev s KZ Poljubinj. Z združitvijo omenjenih zadrug bi v občini ostalo 10 dobrih zadrug, ki bi imele vse pogoje za uspešno izpolnjevanje svojih nalog pri izboljševanju kmetijske proizvodnje.

Sedaj obstoječe kmetijske zadruge vključujejo le 48 odstotkov kmečkih in 31 odstotkov nekmečkih gospodarstev. V bodoče bo ena glavnih nalog upravnih odborov in članov Socialistične zveze pridobivanje novih članov. Od sedanjih je dobro organizirana zadruga v Mostu na Soči, kjer aktivno dela tudi razni odseki. Ta zadruga uživa popolno zaupanje članov. KZ v Zatolminu ima najširše delovno področje, zato pa tudi ne znaguje več vseh nalog. V upravljanju ima 11 planin in 8 vaških mlekar. Sodelovanje kmetov v tej zadrugi je odločno premajhno. Tej zadrugi bi bil potreben močan in široko razgledan upravni odbor, ki bi mu pomagali člani raznih pospeševalnih odsekov.

Na seji so obsodili škodljive težnje nekaterih knjigovodij in upravnikov KZ, ki iz osebnih koristi zavirajo združevanje zadrug. Ozivsali so umešno dviganje cen živine sivo-rjave pasme na Goriskem. Nekateri živinorejci na Tolminskem bi radi nabavili to pasmo, čeprav dobijo v kraju plemensko živino po nižjih cenah. To povpraševanje je potem vzrok dviganju cen na Goriskem. Pri domači pincgaverski pasmi so v posameznih primerih že dosegli 500 litrov mleka.

Vsi navzoči so soglašali, da je najbolj potrebljana gradnja Kmetijske šole v Kobaridu. Potrebno pa bi

bilo malo več razumevanja, da bi bila šola prej dograjena. Kmečki mladini bo treba nuditi več strokovne izobrazbe in nanjo vplivati, da se bo resnejše oprijela strokovnega študija. Posebno važno je vprašanje ureditve planin, mlekarstva in pridelovanje semenskega krompirja, ki ima na Tolminskem izredno ugodne pogoje. Vso skrb bodo posvetili pripravam za občne zbirke kmetijskih zadrug. V upravne odbore bodo morali biti izvoljeni ljudje, ki bodo znali pravilno delati za nadaljnji razvoj kmetijstva na vasi. P. V.

Gabrovica v Istri

Kaže, da se nam bo končno le uresničila naša dolgoletna želja. Po več pismenih prošnjah, objavah v časopisih in osebnih prizadevanjih, je bila pretekli teden v Gabrovici komisija okraja Koper, ki je preglejala strugo hudournika, ki že toliko desetletij povzroča skrb in si ve lase vsem prebilvalcem Ozarkske doline. O koristi, ki bi jo imeli od regulacije hudournika, je že bilo govora.

Zadovoljni smo, da se je začeva končno premaknila z mrtve točke. Slišali smo, da bodo regulacijska dela zahtevala več deset milijonov dinarjev. Vendar je to le malo v primerjavi s škodo, ki bi nastala, če bi se hudournik ob kaki poletni nevihti nenadoma razdivjal. Samo na pridelkih bi bila ogromna škoda. Kdo pa bi mogel nadomestiti odnešeno zemljo! Denar, ki ga bodo vložili v regulacijo hudournika, ne bo v nobeni hranični tako koristno naložen.

—

Letos 200.000 obiskovalcev v Postojnski jami

Do 19. decembra letos je Postojnsko jamo obiskalo že 200.000 turistov in izletnikov. Od teh je bilo 76.547 inozemcev. Tako visokega obiska v enem letu ni bilo odkar je jama odprta za obisk. Največji je bil obisk v letu 1949 ko je jama ogledalo 197.429 obiskovalcev. Pred drugo svetovno vojno je bilo največ obiskovalcev leta 1926 in sicer 110.636. Leta 1913 pa je jama obiskala 40.971 ljudi. Najmanj obiskovalcev je bilo leta 1918, ko so zabeležili samo 104 ogleda.

Letos so v jami precej popravljali. Razširili so poti, popravili ograje, uredili električno razsvetljavo v Pivki in v Črni jami. Uprava jame posveča veliko pažnjo vodniškemu kadru. Organizira je težnje za učenje tujih jezikov. Tački tečaji bodo tudi letos in jih bo organiziral Inštitut za raziskovanje Kraša skupno z upravo jame. Prihoden leti bodo, kot kaže, nabavili električne lokomotive za podzemsko železnico. Tako bo končno le odslužila stara bencinska lokomotiva, ki je kvarila zrak v jami in dimila kapnike.

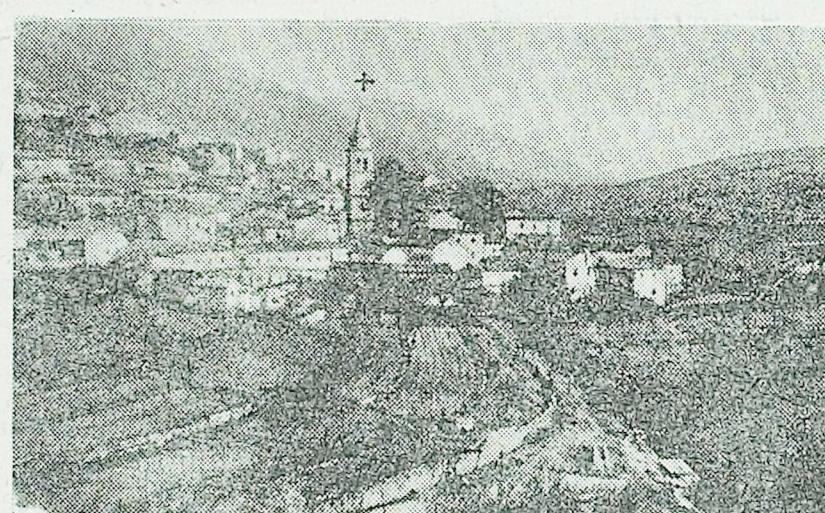
»Stina«

Stari trg

Kmetijska zadruga gradi novo moderno peč, kjer bodo pekli knuh za vse vasi Loške doline. Zgraditev te peči je narekovala potrebu, ker je kraj precej oddaljen od večjih središč in se število delavcev z razvojem lesne in druge industrije stalno veča.

Razen peči je zadruga uredila notranje prostore trgovine in oplešala zunanjost. Za ta dela je do sedaj porabilo nad 9 milijonov dinarjev, ki jih je sama ustvarila z dobrim poslovanjem. Za dograditev peči bo moral investirati še okrog 6 milijonov dinarjev.

g. b.



Vas Prešnica v Brkinih (v ozadju Slavnik)

32

VICENTE BLASCO IBÁÑEZ
MOČVIRJE-SMRTI
CANAS Y BARRO

Se več, zato da se ne bi dolgočasil, mu je dovolil pokusi obilne zaloge, ki mu jih je bila žena pripravila, kar da bi moral na pot okoli sveta. Namignil mu je na tri velike, z največjo skrbo pokrite lonec, kruh in košaro s sadjem, ki je bila na prednjem delu ladje, zraven nje pa še meh z vinom.

Sangonero je kar sprgelelo, ko je zaslišal, da gospodar zaupa vse te dobreto njemu. Zares, bil je več kot dobročina, in Tonet ga ni prevaral!

— Hvala, hvala lepa, don Juanquin!

Tolikemu ponujanju se res ni mogel upirati. Pojedel bo griljaj, da en sam griljajček!

Oddalil se je nekoliko od lovišča in se zleknil na dno dolina.

Medtem se je bil dan že popolnoma naredil in odmevi strelov so napolnjevali Albufero.

Ko je don Juanquin ostal sam, ga je prevzelo čustvo, ki je bilo le malo različno od strahu. Bil je sam, sred ogromnega močvirja, zaprt v grobem zaboju, ki je lovil ravnoteče na treh kolih, in ni imel najmanjšega poguma, da bi se ganil v bojazni, da bi se vse skupaj ne pogreznilo v blato. In če bi se ta prepotopna koliba zrušila — tako si je sam pri sebi misil — bi bilo celo nepotrebno, da bi čolnar prihitel, kajti on bi se pogreznil v blato, kamor bi ga vlekli še puška, naboji in ogromni škornji.

Noge je imel tople, ker je tičal v slami, ki je bila v zaroju, toda roke so mu zaradi mrzlega jutra in ledene pušnici cevi vedno bolj trdele.

In divjad?... Kje so bile vse ptice, ki so jih priatelji streljali na ducate?...

Nenadoma se je stresel... Letijo! Ptice so mirno krožile

okoli zavetišča. Morda so priletele tjakaj, ko so bežale pred daljnimi loveci, medtem ko je on ves premrazen sanjaril.

Dvignil je puško in pomeril... strel je bil nedvomno dobro premišljen. Toda v hipu, ko bi bil moral sprožiti, se je zavedel, da so to pravzaprav le plutovinaste vabe... Zbal se da, ga kdo opazuje, zato se je previdno ozrl okoli sebe.

Se je čakal. Toda na koga so merili vsi streli, ki so si neprestano sledili in odmevali v jezerski tišini?...

Toda tudi za don Juanquin je prišel trenutek, da je preskusil svojo čisto novo puško. Tri črne liske so letele mimo tuk nad vodo. Ptice so se mu zdele velike kot orli.

Novo pečeni lovec je pomeril in ustrelil. Ob prvem strelu so črne liske podvajile svojo hitrost, toda že ob drugem je ena padla zadeta. Lovec ni mogel strpeti od navdušenja, zato je ves nemiren stresel leseni zabol.

— Oho!... čolnar!... Sangonero! — je zavril z glasom, ki je izdajal globoko ganjenost. — Eno... eno smo pa že zadeli! — V odgovor je zaslišal le kruljenje, ki so ga dušila prenapolnjena usta. ...Bravo! Čim bo še katera padla, bo že pritekel in pobral.

Lovec se je, ves navdušen nad svojim junastvom, zopet skril, kajti prepričan je bil, da bo sam pobil vse živalce, kar jih je preleto Albufero. V tistem trenutku se je čutil, da je nekaj več. Tako je celo jutro neprestano streljal: streljal, vedno streljal, na vse vrste ptie, ne da bi sploh meril daljavo, četudi so morda letele visoko med oblaki. O, kako se je zabaval!...

Tako se je katera ptica, ki je bila ušla bolj večim lovčem, slučajno le zadelna v njegovo strelnjanje.

Potepuh se je skrival zleknjen na dnu čolna. Zaboga, kakšen dan! Nitli nadškof iz Valencie ni razpolagal s takoj pojedino! Pa so govorili, da je Canamelova miza... Kje neki! Tista gospoška iz mesta, tista ja!...

Predvsem je hotel natanceno pregledati vsebino treh lončev. Prvi je bil napolnjen s polenovko v paradižnikovi omaki. Kakšna čudovita jed! Že tega bi imel dovolj. Nitli se mu ni splačalo, da bi se brigal še za ostale lonec, morda je bilo celo bolje, da si je prihranil to presenečenje.

Mirno si je naravnal tisto prvo žrtev med noge in pravocip, prepričan, da se bo lahko cel božji dan posvetil temu opravilu, začel žvečiti. Celjusti so mogočno in načrtno male kako majhen mlin, medtem ko je z očmi, uprティm v lonec računal, kolikokrat bo roka še zajela, preden bo dovršila začeto delo.

Od časa do časa je prekinjal to težko duševno delo, zakaj delavni mož, ki dà kaj na svojo čast, ne sme zanemariti svojih dolžnosti, pa četudi se predaja slasti. S pogledom je pozivedoval, kaj se godi izven čolna, in kadar se je bližala divjad, je klical v opozorilo:

— Don Juanquin, na palmarski strani!... Don Juanquin, proti Saleru!...

Potem je truden od napora dolgo poljubljal meh in se vračal k lonecu.

Ko je potepuh odstranil prvi, skoraj prazni lonec, je imel lovec za seboj tri zmaghe. Neko čudno šegetanje se je oglasilo v njegovi vesti. Kaj bo pa ostalo za gospoda, če bo on vse požrli? Ali ne bi bilo dovolj, če bi pojedel en sam griljaj, kakor mu je bilo dovoljeno?

TELESNA VZGOJA · ŠPORT · ŠAH

Tekmovanja ob Dnevu JLA

Na čast Dneva jugoslovanske ljudske armade so bile v vseh večjih krajih Primorske razne športne prireditve. Predvsem bi omenili množično strelsko tekmovanje v Kopru, ki se ga je udeležilo 9 koprskih ekip. Zmagala je ekipa predavateljev predvojaške vzgoje, ki je osvojila 298 točk. Drugo mesto je osvojila invalidska reprezentanca Kopra s 290 točkami, tretje pa sindikalna podružnica OLO s 276 točkami. Med posamezniki je dosegel najboljši rezultat Marian Bentič iz koprske gimnazije, ki je dosegel 120 krogov, drugi je bil Zdenko Ferjančič iz Sežane s 107 krogi, tretji pa Mirando Beržan iz koprskega učiteljišča s 105 krogi.

Zmagovita ekipa koprske gimnazije je dobila novo zračno puško in diplomo. Diplome in knjižne nagrade so razdelili tudi najboljšim posameznikom, ki so osvojili prvih sedem mest. Organizacija tekmovanja je bila odlična.

Občna zborna strelska družina v Kopru in Izoli

Te dni sta imeli strelska družini v Kopru in v Izoli redna letna občna zborna. Občnemu zboru izolanske družine narodnega heroja Darka Marušiča, ki je med najboljšimi na Primorskem, je prisostovalo nad 90 članov. Stari odbor je poročal o delu v preteklem letu in o uspehih, ki jih je dosegla družina v tekmovanjih z raznimi družinami iz koprskega okraja in z drugih področij Slovenije. Izolanski strelec so letos tudi prvi na Primorskem razvili svoj prapor.

Gledate prihodnjega dela so sklenili pritegniti v svojo organizacijo v večjem številu predvsem vajensko in delavsko mladino. Ustanovili bodo tudi žensko strelska ekipa ter se pobrighali za izgradnjo novega strelšča ter za nabavo orožja.

Tudi koprska strelska družina je ugotovila na svojem rednem letnem občnem zboru, da so letos dosegli lepe uspehe. Med drugim so si uredili lasten strelske dom s sobnim strelščem. Kakor v Izoli tako bodo tudi v Kopru gledali, da bodo razširili vrste družine z vajensko in delavsko mladino, organizirali pa bodo tudi vrsto raznih tekmovanj.

PRODAM dobro ohranljeno SPALNICO iz jesenovega lesa z blazinami za 50.000 din. Informacije pri Jazbec Mariji, Narodna banka Koper.

Na, pa smo spet eno pokopali! Staro leto je vzel slovo in stopili smo v novo. Da bi prineslo veliko sreče, zdravja in zadovoljnosti vsem prijateljem, sodelavcem, bralcem in naročnikom »Slovenskega Jadranca« — to Vam vošči, želi in privošči kot samemu sebi Vaš Vane! (Da bi ga zlodej pobral, bo hitro kdo pomisil, če sva si bila kdaj prišla kaj navskriži.) In še eno si želi Vaš Vane: da bi ga vsi starci in novi prijatelji v nastopajočem letu ne puščali tako na cedilu in prepričali samemu sebi kot v pokopanem letu. Saj ne rečem, sem in tja ste me že klicali na pomoč, upravičeno in tudi ne, vendar pa je le bilo premalo stikov in premalo ste se obračali name. Se to povem, da ni nikjer rečeno, da bo tudi takoj urejena vsaka zadeva, ki mi jo »predložite v rešitev« ali ki jo morda sam vidim, dejstvo pa je, da je stari Barba Vane pripomogel, da se je marsikatero vprašanje rešilo hitro in uspešno — vse bi težko naštrel, če bi se lotil letne bilance.

Ni moj življenjski cilj, da bi »drugim jamo kople«, če ga kje kaj polomijo — je pa moja življenjska naloga in če nočete, da ne bo nekega lepega dne »Slovenski Jadran« objavil moje osmrtnice — potem v novem letu nikar ne pozabite na mene! To Vam obenem z noveletnimi čestitkami še prav posebno polagam na srce!

*

Je zdaj ob Novem letu navada, da se ljudje med seboj obdarujejo. Jaz imam še posebne račune s svojo Juco, ker ji prav v te dni pade tudi

obletnica tistega dne, ko je prijokala na svet in bila od sojenic tako srečno dodeljena prav meni v pokoro. Da bi bilo pa še bolj vse ob enem strošku, sva se še vzela na ta dan — in se je zato seveda ie spodbabilo, da sem jo vprašal, kaj naj ji kupim za darilo ali kaj naj ji podarim. Saj veste, čeprav že ne more človek kupiti, pa vsaj dobro voljo pokaze in to je tudi nekaj. No, ampak jaz sem mislil zares, ker sem bil srečno prikril pred njenum sokoljim očesom nekakšne fičinke, in sem zo lepo pobaral, s čim neki bi jo mogel najbolj razveseliti:

»Draga Juca! V svojem lastnem in v imenu soldov, ki me pečejo v žepu, te prosim, povej mi, kaj naj ti kupim za veliki praznik?«

»O, ti salamski dedec star! Žep ti bom že jaz olajšala in ohladila, da te ne bo peklo, ti pa, če me imaš res kaj rad, mi v novem letu »zrihtja«, da bo tudi v Semedelu, v pozabljenju predmestje Kopra, hodil poštar vsak dan in ne vsak drugi ali tretji. Povej tistim, ki so pri načrtih za razvoj Semedelu pozabili na pošto, naj to kar hitro popravijo, za začetek pa naj bi s koprske »centralne« pošte tudi v Semedelu vsak dan prihajala pošta. Potem želim...«

»Ampak, Juca, to vendar ne spaša semkaj med razpravo o darovih za novo leto, rojstni dan in obletnico poroke!«

»Kaj ne spada, seveda spada! Potem želim, naj bi stanovanjska uprava popravila...«

Položil sem denar na mizo in utekel iz hiše, čeprav sem s tem tve-

V KOPRSKEM OKRAJU PRIMANKUJE TELOVADNIH PROSTOROV

Te dni je v Kopru seja Svet za telesno vzgojo OLO, na kateri so obravnavali predvsem vprašanje telesne vzgoje na šolah. Ugotovili so, da so največje težave zaradi pomanjkanja telovadnic in strokovnih učnih moči. Skoraj nobena šola v okraju nima predpisane števila učnih ur telovadbe. Zlasti pereče je stanje na podeželju, kjer si bodo skušali pomagati na ta način, da bodo sporazumno s kmetijskimi zadružnimi uporabljali za telovadbo nekatere dvorane zadružnih domov.

Na seji so tudi sklenili priporočili šolam, naj bi ob koncu šolskega leta organizirali javne telovadne nastope, kar bi prispevalo k popularizaciji telesne vzgoje. Občinskim ljudskim odborom pa so priporočili ustanoviti občinske svete za telesno vzgojo, ki bodo skrbeli za ravo telesne vzgoje na njihovem področju.

Kobariški Partizan pomaga tudi društvi na vasi. V Livku so na primer pomagali pri ustanovitvi Partizana, prav tako pa vzbujajo zanimanje za telesno vzgojo tudi po drugih krajev občine.

Mi-du

Tudi z dobro voljo se mnogo doseže

Te dni je imelo redni občni zbor telovadno društvo Partizan v Kobarišu. Društvo je sicer še zelo mlado, vendar so člani dosegli vrsto uspehov predvsem zaradi velike volje in požrtvovalnosti, s katero so prebrodili finančne in druge težave. V društvu sodelujejo skoraj vsi mladinci in mladinci kraja. Zgradili so si telovadnico in se udeležili vseh fizkulturnih prireditev v Bočevu, Tolminu in v drugih krajih Primorske. V okviru društva vadi 7 oddelkov. Razen splošne vadbe gojijo še nogomet, košarko, odbojko in smučanje, ki ima na tem področju zelo ugodne pogoje razvoja. Društvo pmagajo predvsem OLO Tolmin, Tovarne igel in Opekarne. To pomoč so si tudi zasluzili. Saj niso čakali križem rok, kdo jim bo priskočil na pomoč, temveč so se zagrizeno lotili dela.

Kobariški Partizan pomaga tudi društvi na vasi. V Livku so na primer pomagali pri ustanovitvi Partizana, prav tako pa vzbujajo zanimanje za telesno vzgojo tudi po drugih krajev občine.

Mi-du

38 IGRALCEV NA DVEH TURNIRJIH V KOPRU

V Kopru se je začel te dni turnir za letosje prvenstvo mesta, ki se ga udeležuje 20 igralcev. Hkrati se je začel kategorizacijski turnir z 18 udeleženci. Stevilo udeležencev na obeh turnirjih je doslej največje, odkar so začeli organizirati tovrstne turnirje.

Zaradi večjega števila neodigranih padij je stanje na tabelah v obeh skupinah še nejasno. Trenutno vodi na turnirju za prvenstvo Kopra Žerjal s 6 in pol točkami pred Erjavcem s 5 in pol točkami in Olakom, ki ima 5 točk. Na kategorizacijskem turnirju pa prečiščivo vodi Cah, ki je doslej osvojil iz devetih partij 7 točk.

Sredi pušč bajonetov

Novo leto 1943

(Nadaljevanje s 7. strani)

Za Gorazdom je zašumelo. Bliskovit obrat, puška se je kar sama znašla na rokah:

— Stoj!

Bil je Milček. Zamena je nocoj kar prehitro prišla.

— Jih slišiš? Spet strahopetna mrzlica — za nas pa je to le pozdrav Novemu letu. Kaj nam bo prineslo? Bo že svoboda? Komu grob in komu objem matere, žene, dekleta?

Tihota novega dne, novega leta in novega časa je spremila Gorazda na kratke počitki v objemu smrekovih vej, ki so ga pod vtišom doživetja in razmišljanja na straži zazibale v čarovit sen o svobodo — o času, ki se je srečen in ves svetel porajal iz trpljenja.

Rastko Bradaška

Gospodinje pozor!

ako želite nabaviti nov šivalni stroj svetovne znamke po reklamno nizki ceni se obrnite na trgovsko podjetje

„Jadra“ Piran

Telefon štev. 3

Pohitite z prednaročili - ne zamudite ugodne prilike
ne pozabite »Jadra« Piran

Vsem našim odjemalcem želimo
sreča in uspehov polno Novo leto 1956

gal, da me bo potem sprejela:
»Zdaj vidim, koliko me imaš rad,
hudici ti, krevljasti...«

Je zdaj povsod polno noveletnih jelk po hišah, ki ustvarjajo praznično razpoloženje in so posebno najmlajšim v veliko veselje. Preden pa so te jelke ali smrekice primorale v hiše na mize in v kote, pa je bilo dovolj in preveč dela in še jeze. Konjunktura močna, prodajalec ali dobavitelj pa le eden. Sem srečal pred tako prodajalno v Piranu mlado ženo, ki je prazna prambilna venkaj:

»Ti vragi so se preobjedli, pa se še norca delajo iz ljudi. Ker sem se kregala, da je 150 dinarjev preveč za tako majhno smrekico, pa mi je koj zviral ceno: Gospa, za druge 150, za vas pa samo 200 dinarjev!«

Lovci v Ilirske Bistrici so me povabili na lov na divje prašiče. Kot miroljuben človek sem se lovou odrekel, šel sem pa pogledat, kako bo to šlo in kdo bo koga. Res sem lahko videl, da je bilo divjih prašičev kar dovolj, da pa so lovci, posebno še dva Matjaža, streljali le po jelkah, divjačina pa je ušla in še zakrnila ni v pozdrav.

In še so povedali v Ilirske Bistrici, da imajo tamkaj nekatera gostinska podjetja »tih sporazum«, po katerem se jim ni treba držati odloka o javnem redu in miru — konkretno, o zapiranju gostinskih lokalov, v katerih si »posebni gostje« peganjajo dolgčas, največ s kvarjanjem. Ta zabava zavzame včasih že kar velenstven stil — še dobro, da za to ne vedo kakšni poklicni hazarderji iz Zagreba, o katerih je bila zadnjič kar cela reportaža v časopisih.

Postrgal sem lonec iz starega leta in če ne bo ravno nuje, starega perila ne bomo več prali. S ponovnimi čestitkami in željami za Vaše dobro v Novem letu Vas do prihodnjih lepo pozdravlja Vaš Vane.

ELEKTRO-KOPER, KOPER sprejme takoj v službo sposobno strojepisko

Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe poslati pismeno ali se osebno javiti na upravi podjetja

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi predragega sina

Dušana

učenca osnovne šole pri Sv. Antonu, se toplo zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, učiteljicama za darovane vence in vsem

za izraženo sožalje.

Družina Kavračič in sorodstvo Lopar pri Marezigah

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega dragega

Sosič Franca

uslužbenca pri Zdravstvenem zavodu v Sežani se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in sočustvovali z nami. Posebna zahvala za poklonjene venice Zdravstvenemu domu in sindikalni podružnici in ženam iz Štorija.

Žalujoča žena Marija, hčerki Olga in Klavdija, mama Julijana, brata Aleijzija in Ivana, sestra Angela, držine Bratoš in vse ostalo sorodstvo. Storje, dne 26. decembra 1955.

Na Kočevskem poslušajo to na koloclu. V hiši, iz katere slišijo glasbo, bo poroka. Ce slišijo iz nje govor, se bodo v tisti hiši celo letoto kregali. Tolčenje s kladivom pomeni, da ibo v tisti hiši smrt.

V novoletni noči govore karte golo resnico. Zato si za novo leto ljudje preročujejo usodo tudi izigralnih kart.

Ponekod postavljajo k novoletni poticici grozd s ključi od kleti ali od shrambe. S tem kličajo dobro novo leto. Ce bi tega ne napravili, ne bi v novem letu pšenica dobro obrodila in vinske kleti bi ostale prazne. Gospodinje skrbce, da na Silvestro ne pečajo kruha. Ce bi se pa katera spozabila, bi moral držina vse leto jesti star in plesni kruh.

Do nedavnega je bila ponekod navada, da so šla na Silvestro dekleta s škafii v spremstvu fantov k studencou. Tu so peli in plešali ter pričakovali polnoč. Nato so zajeli vodo in jo nesli domov. Z njo se je umila vsa družina, kajti ta voda prinaša zdravje in odpri vse stare bolezni.

Silvestrovo noč je prav tača, kot so vse ostale noči. Zato so vsa preročovanja in druga dejanja v tej noči brez smisla. Vse to izvira iz starih poganskih časov, ko so bili ljudje še na nizki stopnji izobražev.

F.

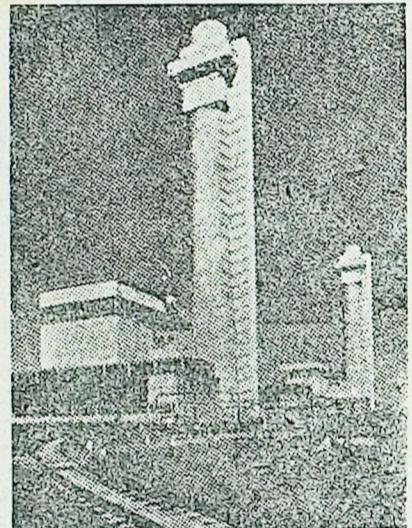
Ugibanja okoli leta 2000

Ruska revija »Ogonjok« je letos začela objavljati intervjuje z najbolj znanimi sovjetskimi znanstveniki. Tema — svet leta 2000! Obenem pa je angleška revija »Royal Society of Arts« razpisala javni natečaj z naslovom: »Kako bo na Zemlji leta 2000«. Tako se je zgodilo, da so v dveh deželah istočasno opisovali bodočnost in kako si predstavljajo življenje na prelomu našega stoletja. Pri tem opazimo presenetljivo skladnost med znanostjo na Vzhodu in Zahodu

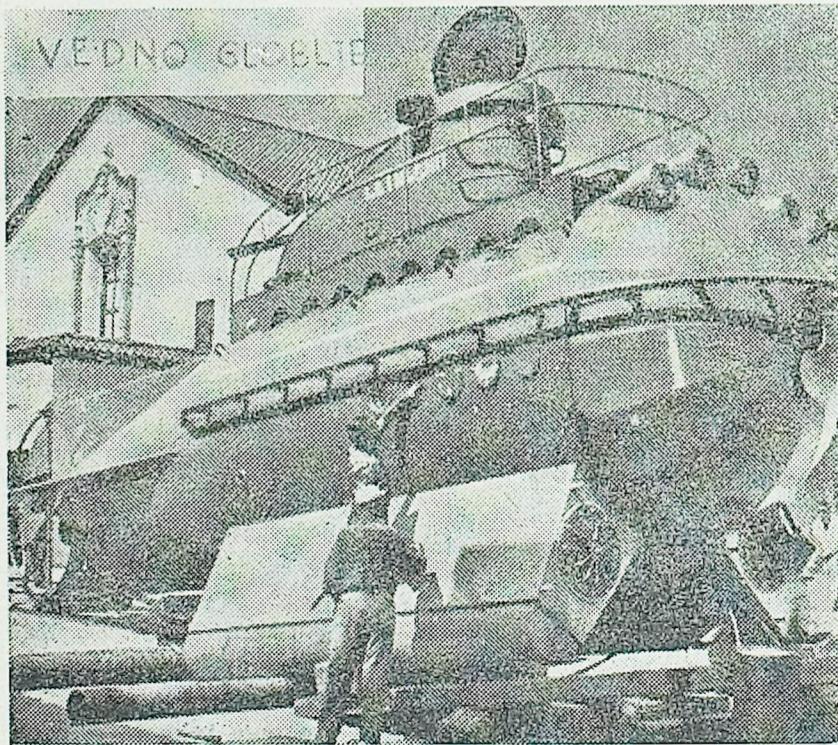
Napredek je želja vseh narodov in znanstveniki pravijo, da meje vse preveč ločijo svet in predvsem ljudi, ki imajo iste želje in cilje. Prav znanosti pa ne bi smeje ovirati meje, saj bi izmenjava medsebojnih izkušenj in doganjaj koristila splošnemu napredku. Napredek pa si kljub temu počasi, vendar uporno utira pot. Danes načrti, jutri, čez desetletja, stvarnost. Vsaj takšna, kot jo napovedujejo, trdijo znanstveniki, če že ne bolj fantastična, kot si jo lahko danes zamislimo.

ZAČNIMO S PEČMI, DIMOM IN ZDRAVJEM

Dim in prah delata že zdaj preglavice prebivalcem marsikaterga industrijskega mesta. Čez 50 let pa bo industrija vsekakor še veliko bolj razvita. Ruski inženir N. Dolgoropov pravi, da bodo ta problem rešili tako: »V ognjiščih bo leta 2000 neslišno zavijala sirena. Ultrazvok bo namreč plinaste ovojnico okoli premogovih delcev razbijal in premog bo lahko popolnoma zgorel. Zdaj pa premog prah ne utegne zgoreti in skupaj s plini uide iz dimnikov v ozračje. Tako gre 45 odstotkov kuriva v izgubo.«



To je Windscale, angleški atomski center. V srednjih stavbah sta nameščena reaktorja, v nizkih, stranskih pa ventilatorji za hlajenje, kontrolni prostori, skladišča itd. Dimnika sta visoka 120 m in imata na vrhu filtre, kjer vroč zrak, ki prihaja iz reaktorjev, pušča večino radioaktivnega prahu, tako da z njim ne zastuplja okolice. Vsak dimnik ima še dvigalo, da lahko menjajo filtre.



Izumitelj Edmund Martine pritrjuje zadnje naprave na svojo 50-tonsko podmornico »Cetacean«. Martine trdi, da bo z njo dosegel globino 8000 metrov pod morsko gladino. Z močnimi reflektorji, ki so na podmornici, bo razsvetljeval neznane globočine in snemal na filmski trak. Vsekakor si izumitelj obeta prizore, ki jih še ni videlo človeško oko.

Okoli vsakega premogovega delca je namreč plinast ovoj, ki preprečuje kisiku dostop in s tem onemogoča izgorrevanje.«

V letu 2000 torej ozračje mest in industrijskih naselij ne bo zastupljeno z dimom in prahom, prebivalci bodo zdravi in krepki, kot so danes tisti, ki stanujejo na deželi.

TOVARNE, MESTA IN PROMET

Viktor Trapeznikov, ruski učenjak, trdi, da bodo leta 2000 vodili delo v tovarnah na daljavo. Iz določenega osrednjega mesta nekoga področja bodo upravljali vsa podjetja v svojem obsegu. Samo od časa do časa, če se bo kje kaj zataknilo ali pokvarilo, bodo poteli učenjaki (seveda s helikopterjem) do obrata.

Angleški letalec Cave Brown (na angleškem natečaju je dobil prvo nagrado) je opisal promet v mestu bodočnosti. Pravil, da bodo ceste speljane po strehah velikih hiš, med katerimi bodo mostovi. In kakšne bodo te hiše? Visoke bodo okoli 30 m, imete bodo 20 do 40 nadstropij, v njih pa bo živilo 5 do 10 tisoč ljudi. Stavba bo vključevala vse, kar bo zahtevalo sodobno življenje, trgovine, kinodvorane, obrnitske delavnice, restavracije itd. Takšni načrti predstavljajo napad na osnove današnjega urbanizma in posebno presenetljivo je, da so o njem razpravljali prav Britanci, ki veljajo za najbolj konservativne.

IN LJUDJE?

Pri vsem tem naštevanju tehničnih in znanstvenih naprav včasih kar pozabijo na človeka. Kakšen neki bo človek okoli leta 2000, človek, ki bo uporabil vse te fantastične naprave?

Ruski znanstveniki so optimisti. Pravijo, da bodo stoltniki takrat nekaj vsakdanjega, saj bodo doživeli ljudje povprečno 120 do 150 let.

Angleži so malo bolj zmerni, omenjajo samo izboljšanje in izpopolnitve biološke in medicinske tehnike. Radioterapija bo osnova vseh zdravniških posegov. Končno, trdi dopisnik »Royal Society of Arts«, bodo vendar spoznali, da so telesne motnje tesno zvezzane z duševnimi in da jih je treba zdraviti skupno.

PREHRANA BODOČIH GENERACIJ JE ZAGOTOVLJENA

Že danes v svetu primanjkuje hrane, prebivalstvo pa venomer narašča. Gospodarstveniki predlagajo za bodočnost različne rešitve: gojenje morskih alg, zbiranje planktona in proizvodnjo umetne hrane. Britanci pravijo,

vijo, da bodo čez 50 let sintetično delali vse beljakovine, vitamine in ogljikove hidrate. Dvajset velikih tovarn bo zadostilo prehranbenim potrebam Velike Britanije. Te tovarne bodo na atomski pogon.

Sovjetskim znanstvenikom sintetična prehrana ni tako pri srcu. Zato napovedujejo napredek poljedelstva. Mičurinska znanost bo popolnoma spremenila geografijo rastlin, v Leningtonu bodo gojili velike nasade češenj, v Moskvi riž, v Arhangelsku pa paradižnike. M. Saharov trdi, da bodo pridobili v puščavskih predelih velike površine plodne zemlje. Velike elektrarne na Volgi pa bodo namreč dajale zadostno količino električne energije, ki bo ogrevala rastlinjake in nasade. Napovedujejo na leto celo tri pridelke.

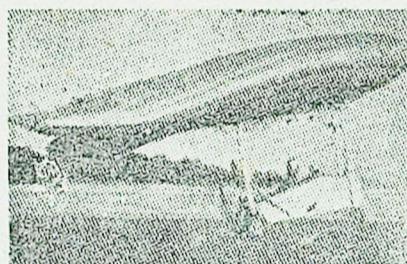
Seveda lahko dvomimo v vse te napovedi okoli leta 2000, toda to nam zatrjujejo znanstveniki, ljudje razumskih dejstev in hladni računarji. Sicer pa, kaj bi rekel nekdo okoli leta 1900, če bi mu našteval vse tisto, kar že danes imamo?

Veli Jože — plavajoči žerjav, velikan, ki tehta nad 800 ton in lahko naenkrat dvigne iz morja 350 ton težak tovor. V dolžino meri 40, v širino pa 18 metrov, v zrak pa molita 40 metrov dolgi roki. Ta velikan je sedaj na delu pri dviganju železnih kosov »Rexa«, nekdajnega prekooceanskega velikana. Potapljači »Brodospasa« so mu v več mesecih dela pod vodo pripravili nad 1500 ton železnih kosov, da jih bo dvignil na površje.

Lahko cepimo isoniacid proti TBC?

Dr. Plamer iz Washingtona je poskusil na morskih prašičkih cevipo, ki je bilo zelo učinkovito. Ce bo to cepivo enako delovalo na ljudi, bo mogoče preventirati tuberkulozo z zdravilom, ki je bilo že veliko uporabljen v te nameńe.

Dr. Palmer je namreč vcepil mor-



skim prašičkom vodo, ki je vseboval isoniacid in jih nato okužil s klicami TBC. Živalice so pokazale, da so postale odporne proti tej bolezni. Ta odpornost je trajala tudi tri tedne po prenehjanju dajanja isoniacida. Ti rezultati so po mnemiju dr. Palmera veliko bolj učinkoviti kot tisti, ki jih dosežemo s B.C.G., ki je najbolj razširjeno cepivo proti tuberkulozi.

Vid in televizija

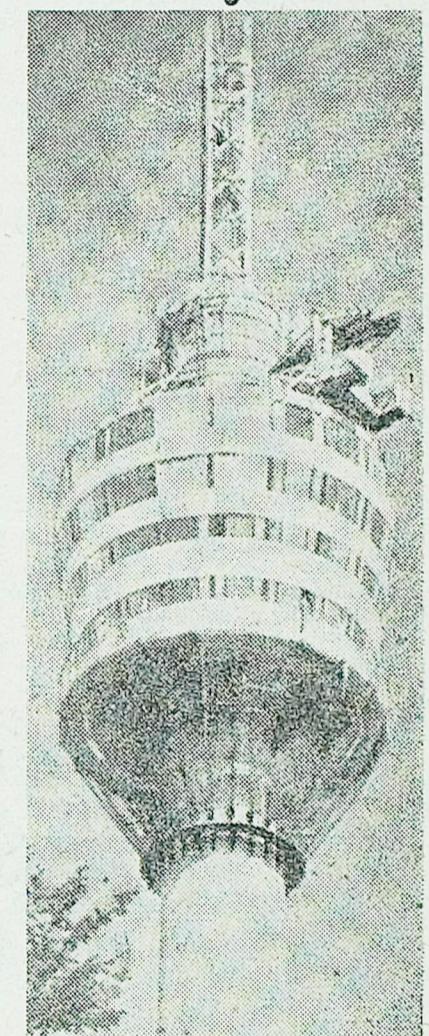
Zadnja proučevanja učinka televizijskih aparatov na vid so pokazala, da televizija ne kvari normalnega vida, če je slika jačna in



Za kolesarje je pogosto usodna nočna vožnja, ko ga prehitevajoča vozila ne opazijo pravočasno. Da bi se zmanjšalo število nočnih nesreč, je neko nemško podjetje rešilo problem tako, da je izumilo napravo, ki je nameščena na zadnjem delu kolesa in osvetjuje kolesarja od zadaj. Tako je viden za vsako motorno vozilo najmanj 150 metrov daleč.

če gledalec sedi v primerni razdalji od aparata.

Po večurnem gledanju televizije se oči seveda lahko utrudijo, tako kot se utrudijo noge po dolgem sprehodu. Vsekakor morajo imeti oči primeren počitek v določenih presledkih. Neki letak pravi, da se s televizijo ne morejo pokvariti oči. Velikočrat pa se zgodi, da nekdo, ki ima majhno napako na očeh, n. pr. da je nekoliko kratkovid, spozna pri gledanju televizije, da so mu potrebna očala. To bi prav tako opazil, če bi vsak večer šel v kino. Napaka v vidnem organu pa je obstojala že prej in je ni povzročilo gledanje televizije. Priporočajo, da se uporablja nedirektno in mehko luč. Nikoli se ne sme gledati televizije v popolnoma temnem lokalnu. Bolj oddaljeni smo od televizijskega aparata, boljše je za naše oči, ker bodo takoj očesne mišice mnogo manj trpele. Prav tako ne obstaja nobena nevarnost žarkov Y ali izzarevanja, ki bi izhajali od televizijskega aparata.



Nenavadni pogoji

Australiska armada išče oficirja, izkušenega v vojnih veščinah, ki je pripravljen jezditi skozi divje gorske pokrajine. Biti mora dober šofér in več popravil jeepa. Dalje mora biti zdrav in navajen na življenjske pogoje v višini 4500—6000 metrov. Poznati mora vsaj 12 načrjev domaćinov. Srečnemu oficirju, ki bo izpolnjeval vse te pogoje, nudimo mesto opazovalca OZN v Kašmirju.

Churchil pred odstopom

Dva poslanca angleške konzervativne stranke sta se med neko sejo Spodnjega doma tiko pogovarjala. Eden pravi: »Well Churchillov spomin peš je dneva v dan. Drugi pa pristavi: »Prav imaš. Vendar je še hujše to, da včasih med sejo zaspí.« Churchill, ki je sedel spredaj, se tedaj obrne in šepne obema poslancema: »In gluhi je starci mož tudi, kajne?«

Za nemško televizijo gradijo v Stuttgartu oddajni stolp, ki bo visok 150 m, na vrhu pa ima še 58 m višoko anteno. Slika kaže stolp med gradnjo. V njem je tudi restavracija za 140 gostov (v dveh nadstropjih), na vrhu pa je še razgledna terasa. V sredi stolpa je dvigalo, ki potegne do vrha v pičih 40 sekundah.

Oddajnik bo začel obratovati z novim letom



Čudna zahteva

Neka mati iz Möllna (Zap. Nemčija) je pisala na občino, da naj v nočnih urah ustavijo in zaprejo javni studenec, ker jo zaradi šumjenja vode budijo otroci vsako uro. Tudi njenih šest otrok se ne more naspati, ker presedijo več del noči — na nočnih posodicah.

»Ali ne bi prišla enkrat tudi k meni, prosim! Na vrhu imam namreč drevo, ki ga je treba podpreti!«

V S E M
SVOJIM ODJEMALCEM
ŽELI V NOVEM LETU
1 9 5 6 O B I L O S R E Č E
I N U S P E H O V
delovni kolektiv
podjetja
PIVOPROMET
I Z O L A

**SPLOŠNA PLOVBA
KOPER**
S sedcem v **PIRANU**
želi delovnemu ljudstvu Jugoslavije sreče
ter uspehov polno novo leto 1956

„OKRAS”
Obrtno podjetje - IZOLA

vrši vsa plesarska, črkoslikarska in dekoraterska dela
hitro in solidno. — Priporočamo svoje usluge vsem
podjetjem, ustanovam, kmetijskim zadrugam in zasebnikom
Mnogo uspehov in zadovoljstva v novem letu 1956!

Kupujemo vse vrste klavne živine - prodajamo vedno sveže
meso najboljše kakovosti!

MESTNA KLAVNICA - IZOLA
Srečno in zadovoljno novo leto želimo vsem našim strankam!

FINOMEHANIKA „OLIVETTI SERVIS”
HVALA PETER, KOPER, Verdijeva ul. 11, sprejema
v popravilo vseh vrst pisalne stroje, računske stroje in
register - blagajne — Postrežba hitra in solidna — *Vsem
cenjenim naročnikom želi uspeha polno novo leto.*

**SPLOŠNO STAVBENO KLJUČAVNIČARSTVO
IN KLEPARSTVO - KOPER**
Nabrežje JLA št. 10
iskreno želi svojim cenjenim strankam srečno NOVO LETO!

Vabimo
vse naša prijatelje in
cenjene goste
na TRADICIONALNO
SILVESTROVANJE
**Gostišče
„ISTRA“
IZOLA**

**JADRAN
GOSTIŠČE
V IZOLI**

želi svojim gostom obilo
sreče in zadovoljstva
v novem letu

*Obiščite naš lokal
- postregli Vam bomo
s prvorstno kapljico
po solidnih cenah*

**ISTRA-BENZ
KOPER**

s servisi v IZOLI,
PIRANU, BUJAH,
UMAGU in
NOVEM GRADU

*želi v novem
poslovnem letu 1956
vsem odjemalcem
in delovnem ljudstvu
obilo uspehov*

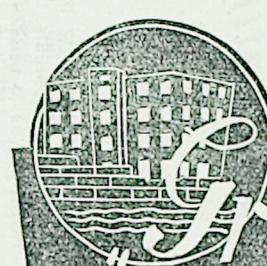
**KOLEKTIV UPRAVE
KOMUNALNE DEJAVNOSTI**

I Z O L A

želi vsem poslovnim prijateljem ter kolektivom naše
socialistične domovine uspehov polno novo leto

SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO

1 9 5 6 želi
vsem delovnim kolektivom,
investitorjem in poslovnim
prijateljem kolektiv



**„Gradbénik“
G P
„GRADBENIK“
I Z O L A**

**Delovni kolektiv tovarne
motornih koles**

**„TOMOS“
KOPER**

pozdravlja vse delovne kolektive naše
socialistične skupnosti ter delovne ljudi
Slovenske Istre ob novem letu 1956

**„TRGOVSKI DOM“
VELEBLAGOVNICA V KOPRU**

*želi vsem cenjenim odjemalcem, dobaviteljem ter
poslovnim prijateljem uspehov polno novo leto*

V svoji veletrgovini Vam nudi v veliki izbiri najboljše blago
za moške in ženske obleke, izgotovljene obleke vseh velikosti,
moško in žensko perilo, pohištvo, izdelke usnjene in lesne
galanterije, štedilnike, raznovrstno kuhinjsko posodo ter razno-
vrstni material za električne napeljave itd.

OGLEJTE SI NAŠE LOKALE — POSTREŽBA HITRA — CENE NIZKE!

**»JADRAN«
tiskarna in knjigoveznica
K O P E R**

*želi svojim strankam in ostalim prebivalcem srečno in
veselo ter uspeha polno novo leto!*

**KMETIJSKA ZADRUGA - ŠMARJE
pri KOPRU**

čestita svojim članom, odjemalcem in dobaviteljem z željo za še
večje uspehe v NOVEM LETU 1956

SVOJIM ČLANOM TER DELOVNEM LJUDSTVU

ž e l i
ŠE NADALJNJIH USPEHOV V NOVEM LETU 1956
KMETIJSKA ZADRUGA
S E Č O V L J E

„SOČA“

Obiščite naše poslovalnice - velika izbira - cene nizke!

TRGOVSKO PODJETJE - KOPER

nudi cenjenim potrošnikom v svojih poslovalnicah v Kopru in Izoli vse
vrste tekstilnega blaga, moško in žensko perilo, trikotažo in izdelke
usnjene galanterije

Vsem našim prijateljem obilo sreče in zadovoljstva v
novem letu!

**KMETIJSKA ZADRUGA
v PODGRADU**

z gostilno in poslovalnicami želi v novem letu 1956 mnogo uspehov in sreče pri delu za boljšo bodočnost

Hkrati se priporočamo vsem našim strankam in poslovnim prijateljem

VSEM SVOJIM ČLANOM TER DELOVNEMU LJUDSTVU ŽELI VSE NAJBOLJE TER OBILO USPEHOV V NOVEM LETU

★
KMETIJSKA ZADRUGA
JELŠANE

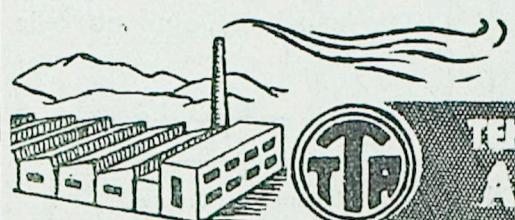
KMETIJSKA ZADRUGA KOPER

VOŠČI SREČNO IN VESELO
NOVO LETO 1956!

DELOVNI KOLEKTIV**MIZARSKEGA PODJETJA****SENOŽEČE**

ž e l i
vsem odjemalcem
in dobaviteljem ter
ljudstvu naše
domovine srečno
in uspehov polno
NOVO LETO

**T E K S T I L N A
T O V A R N A
A J D O V Š Č I N A**



**TEKSTILNA TOVARNA
AJDOVŠČINA**

želi vsem delovnim kolektivom Jugoslavije in svojim odjemalcem veliko uspeha v utrjevanju socialističnega gospodarstva in razvoja socialistične demokracije v letu 1956



Elatorog
MARIBOR

PROIZVAJA KOZMETIČNE IZDELKE

SOLEA

TOALETNA MILA, PRALNA SREDSTVA

PERION

PRASEK ZA PRANJE FINIH TKANIN

FOX

PASTO ZA CEVLJE

ODLICNA KVALITETA!
VELIK SORTIMENT!
KONKURENCNE CENE!

Terpentino **Zlatograd**

milo je izdelano iz najboljših surovin. Njegova obilna pena ima lastnost, da prode globoko v tkanino in razstopi vsako umazanost. Varstvena znakna in omot zaščitena!

„RIBIČ“

PIRAN

RIBIŠKO PODJETJE

oskrbuje iz lastnega lova in odkupa z vedno svežimi ribami domači trg po najnižjih dnevnih cenah. Večje količine rib tudi izvaja v inozemstvo. Iskrene novoletne čestitke vsem našim odjemalcem in potrošnikom!

GRADBENO PODJETJE

Izvršuje vse visoke in nizke gradnje solidno in poceni

REMONT

Vsem našim poslovnim prijateljem in delovnim kolektivom želi uspeha polno novo leto 1956
DIVAČA

Vsem našim poslovnim prijateljem, odjemalcem in dobaviteljem ter delovnemu ljudstvu naše socialistične skupnosti pošilja iskrene čestitke za novo leto 1956

Priporočamo se tudi v nadalje

za obisk naših skladisč

„P R E S K R B A“
Grosistično trgovsko podjetje
S E Ž A N A

**TOVARNA
KLJUČAVNIC
in kovinske galerije**

„LAMA“
D E K A N I
pri KOPRU



TOVARNA KLJUČAVNIC IN KOVINSKE GALERIJE

DEKANI pri KOPRU

Izdeluje viseče in pohištvene ključavnice, ključavnice za kolesa in kovinsko galerijo

Vsem odjemalcem se toplo priporočamo ter jim želimo v novem letu 1956 še večjih uspehov pri graditvi naše socialistične države

Gostilna „PRI IVANU“ v Ilirske Bistrici

nudi vsem obiskovalcem okusna jedila in dobre pižafe - cene nizke. Svojim gostom in vsem delovnim ljudem želi srečno NOVO LETO

DELAVSKE KONZUMNE ZADRUGE

v okraju KOPER

in občini BUJE

čestitajo vsem odjemalcem ob novem letu ter se priporočajo tudi v nadalje

„N A N O S“
**TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO
P O S T O J N A**

Vam nudi
v svojih skladisčih v Prestranku in Rakeku vse vrste potrošnih predmetov prvorstne kakovosti

Pozdravljamo vse naše stranke ter jim voščimo srečno Novo leto

ČEVLJARSKO PODJETJE
»1. MAJ«
MOST NA SOČI
 želi vsem odjemalcem in delovnim ljudem srečno in veselo NOVO LETO 1956

INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA OPEKARNA
»KOBARID«
 želi vsem delovnim ljudem sreče in zadovoljstva v novem letu!

Vsem cenjenim odjemalcem in potrošnikom želimo srečno in uspehov polno NOVO LETO! DETAJLISTIČNO TRGOVSKO PODJETJE
»KRAS« SEŽANA

TOVARNA CEMENTA IN SALONITA
„15. SEPTEMBER“
 ANHOVO

želi vsemu delovnemu ljudstvu srečno in veselo novo leto 1956!

Vsem svojim poslovnim prijateljem želimo srečno novo leto 1956!

TRGOVSKO PODJETJE
POSTREŽBA - CERKNO

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE
„KRAŠKI ZIDAR“
 SEŽANA

želi vsem cenjenim investitorjem obilo uspehov pri njihovem delu v letu 1956 ter se jim še v nadalje priporoča!

DELOVNI KOLEKTIV

RUDNIKA ŽIVEGA SREBRA IDRIJA

pozdravlja vse delovne kolektive naše socialistične domovine ter jim želi nadaljnjih delovnih zmag v letu 1956!

Iskrena voščila za novo leto vsemu delovnemu ljudstvu želi REMONTNO PODJETJE
»GRADITELJ«
 C E R K N O

UPRAVNI ODBOR IN ČLANSTVO
KMETIJSKE ZADRUGE
 SV. LUCIJA — PORTOROŽ

želi obilo uspehov vsem delovnim kolektivom in delovnim ljudem v letu 1956!

Občinski ljudski odbor - Občinski komite ZKS
 Občinski odbor SZDL - Občinski odbor ZB
 C E R K N O

želijo srečno, zadovoljno in uspehov polno NOVO LETO 1956 vsem svojim občanom

ZADRUŽNO TRGOVSKO PODJETJE

KOOPERATIVA IDRIJA

želi vsem odjemalcem in dobaviteljem srečno in uspešno NOVO LETO!

KMETIJSKA ZADRUGA GODOVIČ

želi še mnogo delovnih uspehov pri graditvi naše socialistične domovine vsem delovnim kolektivom v novem letu 1956!

Vsem potrošnikom in našim odjemalcem želimo srečno in veselo NOVO LETO!

Trgovina „Karlovica“ Cerknica

GOZDNO GOSPODARSTVO MOST NA SOČI

Z GOZDNO UPRAVO V IDRIJI, BOVCU IN SOČI

želi še mnogo delovnih uspehov pri graditvi boljše bodočnosti vsem delovnim ljudem v letu 1956!

„Brest“

TOVARNA POHIŠTVA IN LESNE GALANTERIJE

CERKNICA PRI RAKEKU

želi vsem svojim poslovnim prijateljem in delovnim kolektivom naše socialistične domovine srečno novo leto! — Priporočamo vse vrste pohištvenih in galerijskih izdelkov dobre kakovosti po nizkih cenah



Vsem svojim članom in našim prijateljem želimo sreče ter uspehov v letu 1956

KMETIJSKA ZADRUGA CERKNICA



Tovarna igel Kobarid



izdeluje vse vrste igel za obrt in industrijo priznane kvalitete po konkurenčnih cenah. — Vsem svojim odjemalcem se priporočamo!

Iskrene čestitke vsem delovnim kolektivom za leto 1956!

REMONTNO PODJETJE CERKNICA

izdeluje cementne montažne stopnice, terasne ploščice, vrfne garniture: cementne mizice in stole, cementne cevi vseh velikosti, strešno opeko itd.

Obilo uspehov in sreče želimo vsem delovnim ljudem v letu 1956!

Vsem delovnim ljudem naše domovine želi
srečno in uspehov polno novo leto

Kraški vodovod Sežana

Gostinska zbornica Postojna

želi svojim članom gostinskim podjetjem in
gostiščem v novem letu 1956 mnogo uspehov

Restavracija „Soča“ ILIRSKA BISTRICA

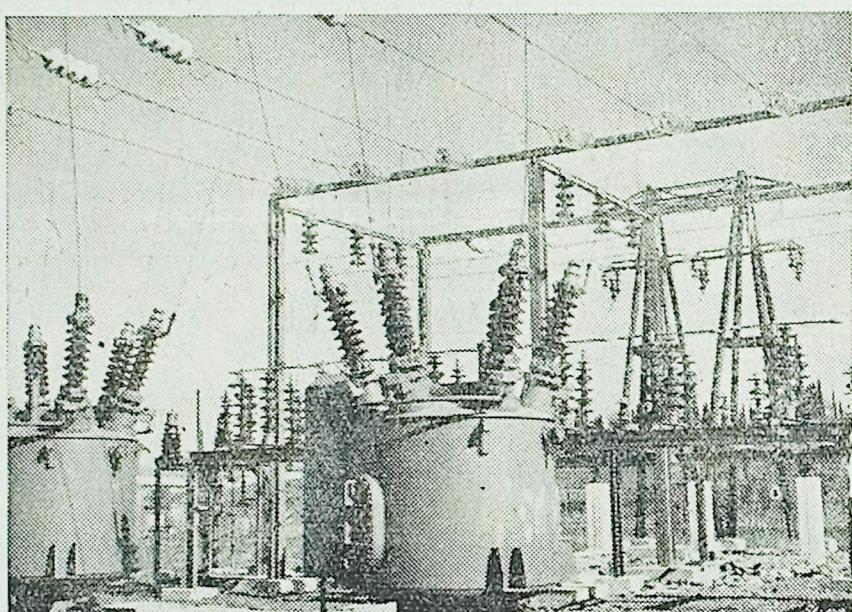
pozdravlja vse svoje goste ter jim želi obilo sreče v novem letu.

V naši restavraciji boste vedno
najbolje postreženi - pridite!

TRGOVINA >METAL< ILIRSKA BISTRICA

Vam nudi vse vrste kovinske galerije,
gospodinjske potrebščine, elektro material
in drugo po zelo ugodnih cenah

NAŠIM ODJEMALCEM ČESTITAMO IN JIM
ŽELIMO ZADOVOLJSTVA V NOVEM LETU



KMETIJSKA ZADRUGA ILIRSKA BISTRICA

s svojimi poslovalnicami in
pospeševalnimi odseki skrbi
za dvig in napredek kmetijstva

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR AJDOVŠČINA

želi vsem občanom v novem letu 1956
obilo uspehov pri njihovem delu

TRGOVINA Z ŽELEZNINO - ILIRSKA BISTRICA

„OPREMA“

Vam nudi raznovrstno železno galerijo,
pohištvo in usnjene potrebščine.

*Vse naše odjemalce pozdravljamo
ter jih želimo srečno novo leto.*

TOVARNA PLETENIH SEŽANA



želi obilo uspeha
v novem letu vsem
svojim poslovnim
prijateljem ter
odjemalcem



Gostišče „GOSTILNA PRI MUHI“ Ilirska Bistrica

želi svojim gostom in odjemalcem ter
dobaviteljem veliko zadovoljstva v novem letu

Trgovina z raznim blagom »GOZDAR«
ILIRSKA BISTRICA

se priporoča vsem cenjenim odjemalcem
ter jim želi mnogo uspehov v novem letu

Mnogo gospodarskih uspehov v nastopajočem letu 1956
želi vsem delovnim ljudem naše domovine

„Snežnik“
PODGETJE Z MESOM - ILIRSKA BISTRICA

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI ODBOR ZB

ILIRSKA
BISTRICA

*voščijo vsem občanom in delovnim
ljudem nadaljnjih uspehov v letu 1956.*

GOSTILNA »PRI PERKANU« ILIRSKA BISTRICA

Vsem svojim gostom
želi tudi v nadalje
sreče in uspehov

„ELEKTRO-SEŽANA“ SEŽANA

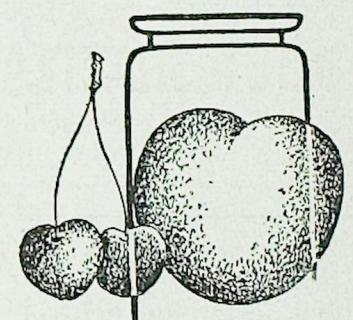


z rajoni: SEŽANA,
POSTOJNA, PIVKA,
ILIRSKA BISTRICA, DI-
VAČA, KOZINA in KU-
BED ter s svojo vzdrže-
valno skupino želijo
mnogo delovnih uspehov
v novem letu 1956.

TRGOVSKO
PODGETJE »TOBAK« Nova Gorica
s prodajnimi skladišči v SOLKANU
in AJDOVŠČINI čestita svojim
potrošnikom za novo leto 1956.

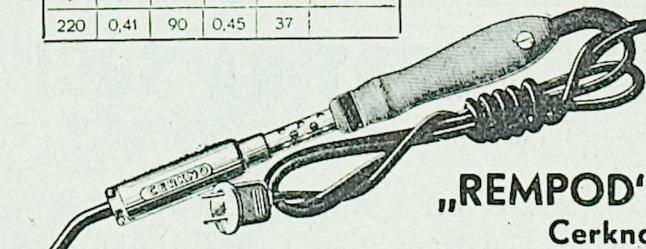
„FRUCTAL“ SADNO LIKERSKI KOMBINAT AJDOVŠČINA

želi uspehov in napredka
v novem letu 1956.



ELEKTRIČNO SPAJKALO Tip PMK 1/55

V	A	W	Teta	Dolžina	Cena
220	0,41	90	0,45	37	



„REMPOD“
Cerkno

Vsem našim cenjenim odjemalcem,
sodelavcem in naročnikom želimo
srečno novo leto.



Priporočamo se za nadaljnja naro-
čila elektroinstalaterskih, elektro-
monterskih in elektromehaničnih del,
trgovski mreži se pa priporočamo
za naročila naših kvalitetnih elek-
tričnih spajalk, za katere dajemo
1000 obratovalnih ur jamstva

ELEKTRO-GORICA NOVA GORICA

z mehanično delavnico ter rajoni v AJDOVŠČINI, SOLKANU,
BILJAH, VIPAVI, KOMNU, KANALU in MEDANI
V BRDIH in gradbenimi vzdrževalni skupinami
želijo vsem potrošnikom srečno novo leto

Vsem našim članom in odjemalcem
iskreno želimo nadaljnjih
delovnih uspehov v letu 1956

Kmetijska zadruga COL

MLINSKO PODJETJE

AJD OVŠČINA
z obratom v VRTOVINU

*pozdravlja vse svoje stranke ter jim želi
sreče in napredka v NOVEM LETU 1956.*

Sprejemamo v mletje vse vrste žitaric od trgovskih podjetij in privatnikov

Bogato izbiro raznega manufakturnega blaga po najnižjih dnevnih cenah Vam nudi
TRGOVINA

Tekstilija
ILIRSKA
BISTRICA

Iskreno želimo svojim odjemalcem srečno in zadovoljno novo leto 1956!

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR POSTOJNA

*želi svojim občanom srečo
in uspehov v novem letu 1956.*

LESNO
INDUSTRIJSKO
PODGETJE
AJDOVŠČINA
z obratom na COLU

*pozdravlja vse svoje
sodelavce z željo, da
bi bili srečni in zado-
voljni v novem letu!*

S SVOJO RADIO-DELAVNICO
ima na zalogi radio aparate, kolesa, električne
gospodinjske aparate in muzikalije



VSEM NAŠIM ODJEMALCEM
VOŠČIMO SREČNO NOVO LETO!

DELOVNI KOLEKTIV
AVTOPREVOZNIŠKEGA
PODGETJA POSTOJNA

ŽELI VSEM SVOJIM NAROČNI-
KOM SREČNO NOVO LETO

Vršimo tovorni promet po vsej državi in inozemstvu.
V popravilo sprejemamo vse vrste motornih vozil.

SPLOŠNO GRADBENO PODGETJE
»GRADNJE« POSTOJNA

želi vsem investitorjem in poslovnim
priateljem srečno novo leto 1956.

GOSTINSKO PODGETJE »SOVIČ« Postojna

želi vsem cenjenim gostom srečno in uspehov polno novo leto 1956!
Priporočamo se tudi nadalje ter vabimo na silvestrovjanje

Srečno in veselo novo leto želi vsem
svojim cenjenim strankam in soobčanom

Fotograf MARAZ Silvester
ILIRSKA BISTRICA

KOVINSKO PODGETJE „LIV“ POSTOJNA

iskreno želi vsem svojim odjemalcem
srečno in zadovoljno novo leto 1956!

REMONTNO
PODGETJE
HRPELJE

vrši vsa gradbena in
obnovitvena dela
solidno in poceni



Vsem investitorjem
in našim naročni-
kom želimo mnogo
uspehov v novem letu

„KRAŠ IMPEX“

IZVOZNO-UVOZNO PODGETJE
HRPELJE - KOZINA



iskreno želi podjetjem
in vsemu delovnemu ljudstvu
srečno novo leto 1956.

Občinski ljudski odbor Nova Gorica

Prebivalstvu naše občine in vsem državljanom pošljamo
iskrene čestitke in najboljše želje za nove uspehe v letu 1956!

TRGOVSKO
PODGETJE

„GORICA AVTO“
NOVA GORICA
SOŠKA ULICA 22 — TELEFON 47

Vam nudi raznovrstne nadomestne
dele za avtomobile znamke FIAT

Vsem svojim odjemalcem in
poslovnim priateljem želimo
srečno in veselo novo leto



*tovarna
lesovinskih plošč*

Delovni kolektiv tovarne lesovinskih plošč »LESONIT« Ilirska Bistrica iskreno
čestita vsemu delovnemu ljudstvu naše socialistične domovine v novem letu 1956.

LESOVINSKE PLOŠČE SO VSESTRANSKO UPORABNE!

UVOZNO
IN TRGOVSKO
PODJETJE

ima na zalogi:

parne valjarje 12 t in 14 t,
gradbena dvigala,
Diesel care — vozila za notranji transport
v industrijskih obratih,
betonske mešalce,
stabilne in premične kompresorje,
brusilne stroje za terazo,
pršilce za hladno emulzijo,

„SLOVENIJA“ AVTO

LJUBLJANA, Prešernova 52 a

vrtalne stroje,
vzmetna kladiva za karoserijske delavnice,
električno žago za železo,
valjalni stroj za izdelavo vijakov,
elektroagregat za razsvetljavo,
vibratorje za betonska dela,
drobilce za kamen,
japanerje in samokolnice
z gumijastimi kolesi.



Interesenti dobijo potrebne informacije na upravi
podjetja Ljubljana, Prešernova 52 a soba štev. 3 ali
pa telefonično na tel. št. 31-240.

Če si pogrešil lani, popravi to letos. Zaklanega
prašiča pravilno oderi in oddaj kožo

„Koteksu“

ki plača za l.a kožo slovenske pasme
din 200 za kg. Ne zametuj denarja, gospo-
dini pa prihrani nevšečno delo z
žaltavo slanino

Foto-LIKAR
KOPER

želi
vsem cenjenim
strankam
v novem letu 1956
obilo uspehov
in se priporoča
za vse
fotografske usluge!

SPLOŠNA TRGOVSKA
import - export, K O P E R

čestita vsem poslovnim prijateljem
ter delovnemu ljudstvu naše
socialistične domovine za novo leto 1956!

Okrajni ljudski odbor



Okrajni komite ZKS

Okrajni odbor SZDL KOPER

*želijo obilo sreče in delovnih uspehov
v novem letu 1956!*

TRGOVSKO
PODGETJE

„KLAS“
KOPER

Vam nudi

v svojih trgovinah
vse vrste artiklov
prehranbene
industrije
ter druge
gospodinjske
potrebščine

Obiščite
naše poslovalnice
ne bo Vam žal!

Pozdravljamo
naše odjemalce
ter jim želimo srečo
v novem letu 1956!

*Delovni kolektivi
gostinskih podjetij
in gostišč
ob našem Jadranu*

želijo vsem ostalim delovnim
kolektivom po naši domovini
v novem letu mnogo uspehov

Za obisk in prijetne počitnice se priporočajo:

Hotel »PALACE«,
Hotel »CENTRAL« in
Hotel »HELIOS«, Portorož
Hotel »METROPOL«, Piran z depandansami v Pi-
ranu in Fiesi
Hotel »ZORA«, Izola
Hotel »TRIGLAV«, Koper
ter gostišča:
»Na obali«, Piran
»Turist«, »Galeb«, »Jadran«, »Pri ribiču« in »Istra«,
Izola
»Na postaji«, »Pri Stadionu«, »Pri vodnjaku«, »Brat-
stvo«, »Pri Pošti« in kavarna »L O Ž A«, Koper.

Vsem našim članom in odjemalcem
iskreno želimo nadaljnjih
delovnih uspehov v letu 1956

Kmetijska zadruga COL

MLINSKO PODJETJE

AJDOVŠČINA
z obratom v VRTOVINU

*pozdravlja vse svoje stranke ter jim želi
sreče in napredka v NOVEM LETU 1956.*

Sprejemamo v mletje vse vrste žitaric od trgovskih podjetij in privatnikov

Bogato izbiro raznega manufakturnega blaga po najnižjih dnevnih cenah Vam nudi
TRGOVINA

Tekstilija
ILIRSKA
BISTRICA

Iskreno želimo svojim odjemalcem srečno in zadovoljno novo leto 1956!

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR POSTOJNA

*želi svojim občanom srečo
in uspehov v novem letu 1956.*

LESNO
INDUSTRIJSKO
PODGETJE
AJDOVŠČINA
z obratom na COLU

*pozdravlja vse svoje
sodelavce z željo, da
bi bili srečni in zadovoljni v novem letu!*



S SVOJO RÁDIO-DELAVNICO
ima na zalogi radio aparate, kolesa, električne
gospodinjske aparate in muzikalije



VSEM NAŠIM ODJEMALCEM
VOŠČIMO SREČNO NOVO LETO!

DELOVNI KOLEKTIV AVTOPREVOZNIŠKEGA PODGETJA POSTOJNA

ŽELI VSEM SVOJIM NAROČNIKOM SREČNO NOVO LETO

Vršimo tovorni promet po vsej državi in inozemstvu.
V popravilo sprejemamo vse vrste motornih vozil.

SPLOŠNO GRADBENO PODGETJE »GRADNJE« POSTOJNA

želi vsem investitorjem in poslovnim prijateljem srečno novo leto 1956.

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenjenim strankam in soobčanom

Fotograf MARAŽ Silvester
ILIRSKA BISTRICA

„KRAS IMPEX“

IZVOZNO-UVOZNO PODGETJE
HRPELJE - KOZINA

iskreno želi podjetjem
in vsemu delovnemu ljudstvu
srečno novo leto 1956.

GOSTINSKO PODGETJE »SOVIČ« Postojna

želi vsem cenjenim gostom srečno in uspehov polno novo leto 1956!

Priporočamo se tudi nadalje ter vabimo na silvestrovjanje

KOVINSKO PODGETJE „LIV“ POSTOJNA

iskreno želi vsem svojim odjemalcem srečno in zadovoljno novo leto 1956!

REMONTNO PODGETJE HRPELJE

vrši vsa gradbena in obnovitvena dela solidno in poceni



Vsem investitorjem in našim naročnikom želimo mnogo uspehov v novem letu

„AGRARIA“ POSTOJNA

trgovsko podjetje s poljedelskimi pridelki, poljedelskimi stroji, zaščitnimi sredstvi, z živino in živinsko krmo, mehaničnimi gradbenimi potrebščinami in gozdarskimi assortimenti želi srečno in uspehov polno novo leto 1956.

TRGOVSKO
PODGETJE

„GORICA AVTO“
NOVA GORICA
SOŠKA ULICA 22 — TELEFON 47

Vam nudi raznovrstne nadomestne dele za avtomobile znamke »FIAT«

Vsem svojim odjemalcem in poslovnim prijateljem želimo srečno in veselo novo leto



tovarna lesovinskih plošč

Delovni kolektiv tovarne lesovinskih plošč »LESONIT« Ilirska Bistrica iskreno čestita vsemu delovnemu ljudstvu naše socialistične domovine v novem letu 1956.
LESOVINSKE PLOŠČE SO VSESTRANSKO UPORABNE!

Vsem svojim strankam iskreno čestitamo
ter jim želimo mnogo uspehov v letu 1956

VALJČNI MLIN CERKNICA PRI RAKEKU

DELOVNI KOLEKTIV TOVARNE LESNIH IZDELKOV „TISA“ RAKEK

čestita vsem cenjenim odjemalcem naših
proizvodov uspeha polno novo leto



Ne pozabite, da so naši lesno-galanterijski
izdelki najkvalitetnejše izdelave in poceni!

KMETIJSKA ZADRUGA SENOŽEČE

želi svojim članom,
odjemalcem in do-
baviteljem srečno
in uspeha polno
NOVO LETO

Kolektiv mestnih trgovin Postojna

s poslovalnicami:

Špecerija, Prehrana, Tekstil, Galan-
terija in Sadje-zelenjava želi vsem
svojim potrošnikom srečno in
uspešno novo leto

KMETIJSKA ZADRUGA Stari trg pri Rakeku

pozdravlja vse svoje člane z željo, da
bi imeli pri svojem
delu v letu 1956
še več uspehov

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR IZOLA

želi srečno in uspeha polno
novo leto pri graditvi
socialističnega
gospodarstva

Kmetijska zadruga Igavas pri Rakeku

s svojimi poslovalnicami in obrati želi vsem
svojim članom in našim odjemalcem obilo
uspehov v novem letu 1956

PODJETJE ZA PREDELAVO IN REZANJE LESA „JELKA“ KOZINA

želi obilo sreče in uspeha
v NOVEM LETU 1956

SPLOŠNA KMETIJSKA ZADRUGA HRPELJE-KOZINA

pozdravlja vse svoje člane in odje-
malce ter jim vošči srečno novo leto. - V naših poslovalnicah
na KOZINI, HRPELJAH, v KLANCU in KRAVAVEM POTOKU
boste vedno najbolje postreženi s prvoravnim blagom
po nizkih cenah!

MIZARSTVO BOLČIĆ ANTON

KLANEC PRI KOZINI

vošči cenjenim strankam-naročnikom
srečno in uspešno novo leto. - Nudi Vam
raznovrstne mizarske izdelke v solidni
izdelavi v najnovejšem stilu!

Pozdravljamo delovno ljudstvo ob slovenskem Jadranu
ter mu želimo zadovoljstva in napredka v naši
socialistični skupnosti v NOVEM LETU 1956

DELOVNI KOLEKTIV

LESNEGA INDUSTRIJSKEGA PODJETJA POSTOJNA



MIZARSKO PODJETJE KLANEC PRI KOZINI

izdeluje sobno pohištvo, kuhinjske opreme, spremnici ter
vsa dela stavbenega pohištva.
Priporočamo naše izdelke,
ki so solidno izdelani
in po nizkih cenah

VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE
DOMOVINE VOŠČIMO SREČNO NOVO LETO

FLORES export-import ŠEMPETER PRI GORICI

Odkupljene pridelke sortiramo in jih pripravljamo za izvoz v inozemstvo

Iskreno čestitamo vsem poslovnim prijateljem in delovnemu ljudstvu
naše socialistične domovine ter mu želimo sreče v NOVEM LETU 1956!

Odkupujemo vse vrste kmetijskih pridelkov po najvišjih dnevnih cenah

RIBARIČ IVAN**UVVOZ - IZVOZ**

vseh vrst lesa in trdih goriv

TRST

Ulica F. Crispi št. 14 tel. 93-502 in v ulici Delle Milizie št. 19 tel. 96-510 iskreno čestita vsem cenjenim dobaviteljem ter jim želi obilo uspeha v NOVEM LETU 1956

TRGOVINA IN DELAVNICA ČEVLJEV**G E C A L O J Z, T R S T,**
trg Tra i rivi 2 tel. 31-198

Ogledajte si našo zalogu damskeh, moških in otroških čevljev za zimsko sezono. Cene ugodne.

"PAPYROS"**M. Ferfolja,****TRST**

Ul. F. Severo, 10 tel. 36-453,

UVVOZ - IZVOZ

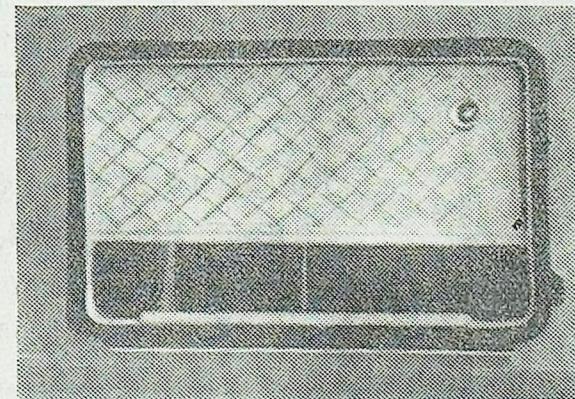
papirja in grafičnih potrebščin, želi vsem srečno Novo leto

**C. G. R.
TRGOVSKA ZASTOPSTVA
UVVOZ - IZVOZ****TRST**ULICA GEPPA 9/II
D. z O. Z., tel. 37.940
in 28-352,
telegram CIGIERRE,
želi vsem poslovnim
prijateljem srečno in
veselo Novo leto**TRANSADRIA d. d. import - export**Vseh vrst lesa - trdih goriv in strojev za lesno industrijo,
telefon: ul. Cicerone 30-214, Scalo legnami 96-715**TRST**, Sedež, ul. Cicerone 8/II**Delovni kolektiv****grossističnega podjetja****"PRERAD"
Portorož**želi mnogo uspehov vsem poslovnim
strankam ter delovnemu ljudstvu
v poslovнем letu 1956**F.lli NASCIMBEN****z a s t o p s t v a: "Mercedes"
"Bosch"
in "Marelli"****TRST**, ulica Coroneo št. 39, pošilja vsem cenjenim odjemalcem in poslovnim prijateljem iskrene čestitke za Novo leto 1956**"RADIOSA"****d. d. TRST**vošči cenjenim
strankam mnogo
poslovnih
uspehov v letu
1956**AVTOPROMET
GORICA, SOLKAN**opravlja tovorni in osebni
promet na raznih linijah po
S I O V E N I I I**Potniki!**POSLUŽUJTE SE NAŠIH MODERNIH
AVTOBUSOV!

Srečno in zadovoljno NOVO LETO

1 9 5 6

želi DELOVNI KOLEKTIV

Kmetovalci!Krmo za živino - Žita - Umetna
- gnojila - Žveplo - Modro galico
- Poljedelske stroje - Orodja -
Vsakovrstna semena itd. dobitePri EDWARDU FURLANI
TRST, ul. Milano št. 18 tel. 35-169**TRGOVSKO
PODGETJE
"MODA"
IZOLA**Vas vabi na ogled svojih
trgovin, kjer si lahko
nabavite raznovrstno
blago odlične kakovosti
po zelo nizkih cenah◆
Svojim odjemalcem ter
dobaviteljem želimo
mnogo uspeha v
poslovнем letu 1956V lastnih delavnicah opravljamo vsa tekoča
in generalna popravila na vseh motornih
vozilih hitro in solidno. Prevoz potnikom na
MERCEDES avtopulmanih na domačih
progah in v inozemstvoVsem potnikom in našim strankam želimo mnogo
sreče v letu 1956**„SLAVNIK“ - KOPER**
Kolektiv avtopodjetja**Delovni kolektiv
»MALA OPREMA«****IZOLA**se pridružuje novoletnim
voščilom ter želi vsem
delovnim kolektivom mnogo
uspehov in sreče pri delu v
NOVEM LETU 1956**TRGOVSKO ZASTOPSTVO
A D A M I Č J O S I P****T R S T**, ulica Valdirivo 13/I tel. 28-449, 31996,pozdravlja vse svoje poslovne prijatelje
ter jim želi veliko uspehov v letu 1956

GROSISTIČNO
TRGOVSKO
PODJEVJE
»KOVINAR«
PIVKA

S prodajnim skladiščem
v Solkanu se priporoča
vsem odjemalcem ter
jim želi uspehov polno
novo leto 1956!

KMETIJSKA
ZADRUGA
Vanganeli

pošilja ob novem letu
vsem svojim članom,
odjemalcem in dobaviteljem
čestitke z željo,
da bi bili srečni in
zadovoljni!

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR HRPELJE
OBČINSKI KOMITE ZKS HRPELJE
OBČINSKI ODBOR SZDL HRPELJE
OBČINSKI ODBOR ZB HRPELJE



*voščijo vsem svojim občanom ter vsem
državljanom socialistične Jugoslavije veliko
uspehov v naporih za zgraditev srečnejše
prihodnosti v novem letu 1956*

DELOVNI
KOLEKTIV
OPEKARNE
,RUDA“
IZOLA

se pridružuje novoletnim
voščilom ter pozdravlja
vse delovne kolektive
naše
socialistične
skupnosti!

*Vsem poslovnim prijateljem,
odjemalcem, dobaviteljem ter
vsem delovnim ljudem želimo*

*uspeha polno
NOVO LETO 1956*

TRGOVSKO PODJEVJE

,VINO“
Ilirska Bistrica

Po zelo nizkih konkurenčnih cenah nudimo izbrana istrska
vina, pivo, velik assortman likerjev in drugih alkoholnih piča
ter Jugcockta proizvodov

Obiščite nas in zadovoljni boste s solidno postrežbo!

LESNI KOMBINAT
ILIRSKA BISTRICA

izdeluje

iz trdega in mehkega lesa kvalitetno
furnirano in navadno pohištvo po zmernih
cenah. — Imamo tudi lastno žago ter
obrat za izdelovanje zabojev in lesne
embalaže. — Naročila izvršujemo hitro
in solidno! — *Vsemu delovnemu ljudstvu
želimo obilo uspehov v novem letu 1956!*

LADJEDELNICA

=Piran=

s sedežem v PIRANU

želi svojim strankam in poslovnim prijateljem uspeha polno
novo leto 1956. — Hkrati obveščamo vse interese, da lijemo
v lastni livarni razne izdelke iz barvastih kovin.
PRIPOROČAMO SVOJE USLUGE!

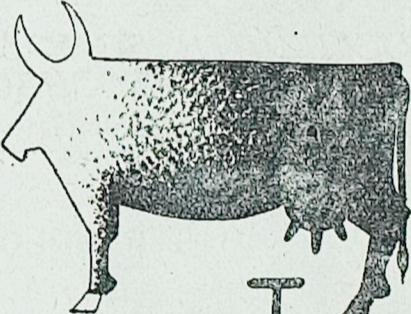
Kmetijska zadruga

O B R O V

s poslovalnicama v GRADIŠČU in GOLCU odkupuje vse
kmetijske pridelke, svojim članom nudi vse vrste
potrošnih predmetov in agrotehnična sredstva po ugodnih
pogojih. — Vsem članom in odjemalcem želi mnogo
uspehov v NOVEM LETU 1956

**KMETIJSKA
ZADRUGA
SV. ANTON**

pozdravlja vse svoje člane
ter delovne ljudi naše
domovine ter jim želi
srečno in zadovoljno
novo leto!



**Mnogo gospodarskih uspehov v
nastopajočem letu 1956**

želi vsem delovnim ljudem

KMETIJSKA ZADRUGA - MAREZIGE



Prisporočamo svoje znane lesne izdelke:
panel - plošče, kakovostne vezane plošče in furnir za
potrebe naše lesne industrije in za izvoz

LESNI KOMBINAT

,JAVOR“
PIVKA

*Vsem poslovnim prijateljem ter delovnem ljudstvu Jugoslavije želimo obilo sreče
in napredka v novem letu 1956!*